

XI. évfolyam
2014.
1. szám
450 Ft

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN



Mihály Gábor

Számomra fontos, hogy magyar vagyok



Petrás Mária

Névtelen szentek között nőtettem fel



Kányádi Sándor

„Végzem, mit idő rám mér végzem, ha kell százszorozva! Hinni kell csak, s följutunk mi, föl a fényes csillagokba!”



Sütő Petre Rozália

Ne határokba gondolkodjunk, hanem nemzetbe, nyelvbe

Szent László-napi Bukovinai Székely Találkozó

A nagycsalomjai romtemplom

Kányádi Sándor köszöntése 85. születésnapján

Beszélgetés Bakos-Kiss Gáborral, a Nemzeti Színház színművészeivel

„Fiam, ezt érdemes csinálnod”





VERITAS



FOGALOM A LAKÁSEPÍTÉSBEN VERITAS-LAKÁSOK 2014-BEN

A lakások kedvezményes 5-8 %-os kamatozású hitellel és 30%-os önrésszel megvásárolható!
A XIII. kerületben köztisztviselők részére előleg belételezése nélkül!



XIV. kerület Fűrész u. 34.

Tervezett átadási határidő: 2014. augusztus

5 lakásos társasházban
61nm, 97nm, 61nm, 71nm, 109 nm
lakások eladók
Garázsok: 2.500.000 Ft/db
Tárolók: 225.000 Ft/nm



XIV. kerület Komócsy u. 45.
Tervezett átadási határidő: 2015. augusztus

10 lakásos társasházban
67nm, 74 nm, 85 nm, 89 nm,
50 nm, 54nm, 70 nm, 83 nm
lakások eladók
Garázsok: 2.500.000 Ft/db
Tárolók: 225.000 Ft/nm



XIV. kerület Szabács utca 5.

Azonnal beköltözhető

8 lakásos, liftes társasházban
70 nm, 59 nm, 103 nm-es
lakások eladók
Garázsok: 2.500.000 Ft/db
Tárolók: 200.000 Ft/m²

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!



FELHÍVÁS

A Dejtéri Felső Kulturális és Falufelújító Egyesület
2014. október 4-én (szombaton)

de. 9.30 órától a Művelődési Házban megrendezi a
„CSAK TISZTA FORRÁSBÓL”
elővezetésű

VIII. LUSPAY KÁLMÁN NÉPDALÉNEKLŐ VERSENYT.

A népdaléneklő versenyt nyolcadszor rendezik meg a településen ök és
tevékenykedett Luspay Kálmán kantortanító emlékére.

Ezen a versenyen megemlékezünk:

EGRESSY BÉNI zeneszerző, író, színműs születésének 200 éves
évfordulójáról,

VARGYAS LAJOS népdalgyűjtő születésének 100. évfordulójáról,
valamint

FERENCZ EVA Magyar Örökség-díjas énekművésztől.

A zsűri elnöke:
BUDAI ILONA

Hagyományainkhoz híven 9.30 órakor megkoszorúzzuk Luspay Kálmán
emléktábláját és koszorút helyezünk el a temetőben lévő sírján.

A Népdaléneklő Verseny Fővédője:

CSONTOS JÁNOS

újgátró, LÉBŐ

A verseny díjazásai:

BENEDEKFFY KATALIN operaművész

Műsorvezető: TAKÁCS BENCE előadóművész.

A verseny lebonyolítása öt korcsoportban (1-2, 3-4, 5-6, 7-8 osztályos
gyermekek és 14-25 éves korú fiatalok), két népdal előneklővel
(egy Kodály gyűjtés és egy szabadon választott népdal) történik.

A versenyen résztvevők jelentkezését

2014. október 1-ig várjuk az alábbi telefonszámokon:

06 20/291-7979, 06 30/483 – 0882



Fogászati szakrendelés

Dr. Király Gábor

fogszakorvos

Budapest, XIII. Pannónia u. 5.
(Vígyszínház mögött)

- ❖ *Felnőtt- és gyermekfogászat*
- ❖ *Fényre kötő fogszívűtő műeszközök*
- ❖ *Porcelán koronák, hidak*
- ❖ *Esztétikus fogpótlások minden fajtája*
- ❖ *Ultraszónus fogköveteltávolítás*
- ❖ *Szűrővizsgálat, szaktanácsadás*
- ❖ *Különböző implantátumok*

Rendelési idő előzetes bejelentkezés alapján:

Telefon: 06 30 2660850

email: dr.kiraly.gabor@fogtudomany.hu

www.fogtudomany.hu

Teljes körű szolgáltatás

rövid határidővel, kedvező áron
Jelentkezzen be hozzánk egy átfogó
ingyenes vizsgálatra és tanácsadásra!





Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**

A szerkesztőség tagjai:
Bajcsy Lajos, Balázs Lilla, Bayer Emil,
Gréczy László, Frigyesy Ágnes,
dr. Kis Boáz, dr. Bakos Batu,
Kubányi Andrea, Németh Andrea,
Pálffy Mária, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc

Címlapfotó: **Galán Géza**

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda:
E-Printprofi Kft.

1131 Budapest, Rokolya u. 1-13.
Telefon: 20/464-0826



A főszerkesztő üzenete Bizakodva higgyünk Istenben!

„Mit féltek, ó kicsinyhitűek?” (Máté 8,26)

Amikor elfog a félelem, nem tehetünk mást, minthogy imádkozunk Istenhez; de Urunknak joga van elvárni, hogy akik az Ő nevét segítségül hívják, bizakodva higgyenek benne. Isten elvárja gyermekeitől, hogy úgy bizzanak benne, hogy minden nehézség közepette egyedül Őreá hagyatkozzanak. Mi csak bizonyos határig bíznunk Istenben, aztán visszatérünk azoknak az embereknek a hamis imádságaihoz, akik nem ismerik Őt. Aztán már nem látunk kiutat és ezzel azt mutatjuk, hogy a legcsekélyebb bizalmunk sincs benne és az Ő világkormányzásában. Úgy látjuk, hogy Ő alszik, mi pedig nem látunk mást, mint hatalmas hullámokat. „Ó, ti kicsinyhitűek!” Micsoda fájdalom járhatta át a tanítványokat! „Már megint elbuktunk!” És mennyire fog fájni a mi szívünknek is, amikor hirtelen rábredünk, hogy micsoda örömet okozhattunk volna Jézusnak, ha megmaradtunk volna a bizalomban iránta — nem félve attól, mi lesz azután.

Vannak olyan időszakok is életünkben, amikor nincs vihar, sem válság, amikor emberileg megteesszük, ami fölünk telik. Csak a gondok, megpróbáltatások idején derül ki, hogy kibén bíznunk. Ha megtanulunk helyesen bízni Istenben, akkor a nehézségek megmutatják, hogy elmehetünk a legvégsőökig is anélkül, hogy bizalmunk meginogna benne. Egyek leszünk Istennel olyannyira, hogy nemcsak feddhetetlenné leszünk a szemében, hanem mély örömet is jelentünk neki.

Horváth János

Üdvözléssel: a főszerkesztő

Tartalom

Van Szentatyánk az égbén!.....4. old.
István király intelmei5. old.
„Fiam, ezt érdemes csinálnod”6-8. old.
100 éve született Tolnay Klári9. old.
Amerikai Magyar Kolláció.....10-11. old.
Virrattól alkonyatig11. old.
Számomra fontos, hogy magyar vagyok!.....12-13. old.



6-8. old.



12-13. old.

Két tévedés.....14-15. old.
Száz éves a Schönstatt Mozgalom.....16-17. old.
Jan Van Ruusbroec.....17. old.
„Szárnyaddal s torkod élivel...”.....18. old.
Névtelen szentek között nőtem fel.....19-22. old.
Poszter.....20-21. old.



19-21 old.

Kányádi Sándort köszöntöttük.....23. old.
Jelenések könyve IV. rész.....24. old.
Nemzeti kegyhelyünk.....25. old.
Papszentelés Máriapócscon.....25. old.
A keleti és nyugati egyház.....26-27. old.
Búcsúmise a Szent Mihály templomban.....28. old.



32-33. old.

Hit és magyarság.....29. old.
Református hírek.....30-31. old.
Összekötőnek érzem magam.....32-33. old.
Bukovinai Székely Találkozó.....34-35. old.
A nagycsalomjai romtemplom.....36-37. old.
Kendermagtalanító Drogellenes Egyesület.....38. old.
Megrendelés és előfizetés.....39. old.

Van Szentatyánk az égben!



Oly sokszor bátorított bennünket: „Ne féljetelek!” Csak járjatok a szeretet útján! Ő példát adott nekünk, van kit követnünk.

Egyetlen vallási vezető sem utazott ilyen sokat, nem találkozott ilyen sok millió emberrel, nem részesített ennyi hívőt a pápaság élményében. A pápaság kétezer éves történetében Róma püspökei általában csak kényszerűségből hagyták el az Örök Várost, Itáliát pedig még ritkábban.

A pápa 1870-től a Vatikán „foglya” volt. Csak az 1929-es konkordátum után jelent meg a Szent Péter bazilika külső erkélyén az „Urbi et orbi” áldáskor. A Szentatya személyét részint a távolság, részint a liturgikus szabályok emberfelettivé emelték, titokzatossá tették.

Az agglomeráció papája, a közvetlen, szeretetreméltó és humanizmust sugárzó XXIII. János pápa kezdett kitörni ebből az exkluzív szeparált-ságból. Tett néhány kirándulást Itáliában, de külföldi útra nem vállalkozott, valószínűleg már magas kora miatt sem.

Mindenesetre János pápa hűs-
vér emberként jelent meg, megszűnt „misztikus” jellege.

VI. Pál kilépett a világba: első külföldi útja 1964 januárjában a Szent földre vezetett.

II. János Pál mindjárt pápasága kezdetén nyilvánította, hogy rendkívül fontos szerepet szán saját személyes munkaprogramjában az utazásoknak. Nem volt

hajlandó eltérni, hogy ettől bármilyen eltérítse a Vatikánban. Állítólag a vatikáni palotákban született meg ezzel kapcsolatban a találó tréfa: „Isten mindenütt jelen van, de II. János Pál mindenütt megelőzi!” Így lett Ő a világbéke napszámosa, a világ plébánosa, a karizmatikus pápa, az ökumenizmus szorgalmazója.

Hazánkat is megtisztelte látogatásával: 1991. augusztus 16–20-ig.

Gondolatai az imáról

Az ima a szentek egyik legmagasztosabb tevékenysége a mennyei Birodalomban, Krisztussal, Isten Szentjével kezdődően. Az Újszövetségben bizonyosságot kapunk arról, hogy Jézus soha nem szűnik meg imá-

kozni és közbenjárni értünk az Atyánál. (Jn 14,16)

A Zsidókhöz írt levélben pontosítja Pál, hogy Jézus „mindörökké üdvözítheti is azokat, akik általa járulnak Isten elé, hogy közbenjárjon értünk” (Zsid 7,25). Krisztusnak ez az imádkozó magatartása nemhogy nem zárja ki, hanem megköveteli az imát a hívőktől és a szentektől, akiknek vele egységben kell könyörögniük a megváltás kegyelméért saját maguk és mások számára. Csodálatra méltó isteni rendelkezés! Az ima világosítja meg és tartja fenn a történelem folyamatát és testvéreink sorsát!

Jele az emberek szolidaritásának és kölcsönös segítség nyújtásának, hogy fel tudják magukat ajánlani, amennyiben készen állnak arra, hogy Isten terveit beteljesítsék!

Mosolyod...

II. János Pál pápa írása

*Mely szívből fakad,
Aranyozza be arcodat.
Mosolyod nem kerül pénzbe,
Mégis sokat ér testvéred szemében.
Gazdagítja azt, aki kapja
S nem lesz szegényebb az sem, aki adja.
Pillanatilag tart csupán,
De örök nyomot hagy maga után.
Senki sem oly gazdag,
Hogy nélkülözni tudná,
És senki sem oly szegény,
Hogy meg nem érdemelne.
Az igaz barátság látható jele,
Hímsd be a világot egészen vele.
Mosolyod: nyugalom a megfáradottnak,
Bátorság a csüggedőnek,
Vigasztalás a szomorkodónak.
Mosolyod értékes, nagyon nagy jó,
De semmiért meg nem vásárolható.
Kölcsönözni nem lehet, ellopni sem.
Mert csak abban a percben van értéke,
Amelyben arcodon megjelen.
És, ha ezután olyannal találkozol,
Aki nem sugározta a várt mosolyt,
Légy nyagylelkű, s a magadét add,
Mert senkinek sincs nagyobb szükségére mosolyra,
Mint annak, aki azt másnak adni nem tudja.*



Pálffy Mária

István király intelmei

X. A kegyességről és az irgalmasságról, valamint a többi erényről



Simon Veronika: A Magyar Szent Család

Az erények mértéke teszi teljessé a királyok koronáját, és a parancsok közt a tizedik. Mert az erények ura a királyok királya, miként égi serege áll kerekben tíz karból, úgy életed vitele kerekedik ki tíz parancsból. Kell hogy a királyt kegyesség s irgalmasság díszítse, de a többi erény is hassa át és ékesítse. Mert ha a királyt istentelenség és kegyetlenség szennyezi, hiába tart igényt a király névre, zsarnoknak kell nevezni. Ennek okából hát, szerelmetes fiam, szívem édessége, sarjam jövő reménysége, kérlek, megparancsolom, hogy mindenütt és mindenekben a szeretetre támaszkodva ne csak atyafiságodhoz és a rokonságodhoz, vagy a főemberekhez, avagy a gazdagokhoz, a szomszédhoz és az itt lakóhoz légy kegyes, hanem még a külföldiekhez is, sőt mindenkihez, aki hozzád járul. **Mert a szeretet gyakorlása vezet el a legfőbb boldogsághoz. Légy irgalmas minden erőszakot szenvedőhöz, őrizd szívedben mindig az isteni intést: „Irgalmasságot akarok és nem áldozatot.”** Légy türelmes mindenkhez, nemcsak a hatalmasokhoz, hanem azokhoz, akik nem térnek a hatalomhoz. Azután légy erős, nehogy a szeren-

se túlságosan felvessen, vagy a balsors lelassítson. **Légy alázatos is, hogy Isten felmagasztaljon most és a jövőben. Légy majd mértékletes, hogy mértéken túl senkit se büntess vagy kárhóztass. Légy szelíd, hogy sohase harcolj az igazság ellen. Légy becsületes, hogy szándékosan soha senkit gyálázzal ne illess. Légy szermérmes, hogy elkerüld a bujaság minden büzt, valamint a halál ösztönzőjét.**

Nem véletlen, hogy Szent István királyunk X. intelmét idézem. Minden szava ma is megfontolandó, örök érvényű. A testi vagy lelki fájdalom az emberiség egész történetét végig kíséri, s hányszor tehetünk volna ellene – emlékezve a cselekvő szeretet fogalmára... A családon belüli erőszak és sorolhatnám a kínzások fajtáit, meg ezer más esetet, ahol testi vagy lelki bajaiktól évekig, talán életük végéig szenvednek emberek, s mi „tapintatosan” félrenézünk...

Szent István királyunk ünnepe kapcsán szólnom kell Jézus életének 33 csodálatos évéről is. A szüntelen tanítások, csodatételek, gyógyítások feledhetetlen számomra, s tudom, hogy a ma jó orvosainak kezét az Áldott Orvos irányítja, a

szívvel tanítók mögött is Ő áll, és vajon kitől erednek az élet – sokszor észre se vett – csodái? Jómagam valaha Isten hívő, de tékozló fia voltam és Jézus, a Jó Pásztor, véglegesen visszavezetett hozzá. Csak kérnem kellett... **Te is kérheted Testvérem!**

Amikor e sorokat írom, már kihajtottak a növények, lombosak a fák, színes kis virágok dugják ki fejecskéjüket s párjukra gondolnak kedves kis madaraink. De vajon ilyen idilli a világ helyzete is? Hát, korántsen. A káros természeti jelenségek egyre gyakrabban s keményebben jelentkeznek: szörnyű viharok, romboló árvizek, sűrűsödő vulkánkitörések stb. És várjuk a Megváltó dicsőítését, második eljöttét, hogy itéljen felettünk. Hogy mi megy a világban, kicsiben és nagyban, hadd ne soroljam: ontják a médiák...

Hogy mindezt mikor elégelem meg Mennyei Atyánk, azt csak Ő tudja, de nagyon messze már nem lehet. És dolgozik a sátn, mintha azt érezné: egyszer vége uralmának...



Bayer Emil

„Fiam, ezt érdeemes csinálnod”

Beszélgetés Bakos-Kiss Gáborral, a Nemzeti Színház színművészeivel



Mikor gondoltál először arra, hogy a színházi pályát választod hivatásodnak?

Kisgyerekként rengeteg dolog érdekelt, sok ötletem volt azzal kapcsolatban, hogy mi lehetnék ha nagy leszek. Kezdvé azzal, hogy lehetnék református lelkész, vagy olimpiai bajnok, de érdekelt a matematika, a zene, az költészet, és már akkor rájöttem, milyen jó dolog szerepelni, mások figyelmének a középpontjában állni. Így fogalmazódott meg bennem, hogyha felnövök, lehetnék akár színész is.

Azt mondják, a színész Thália papja. A közelmúltban elhunyt Grosics Gyuláról jut eszembe, hogy 13 éves korodig te is papnak készültél. Egyikőtől kből sem lett pap.

Engem nagyon megérintett gyerekként az a látvány, ahogy a gyülekezetben a református pap fekete palástban, fekete öltözetben ott állt a templom közepén. Azt éreztem, milyen jó lenne azt a palástot egyszer magamra ölteni. Talán Gyula bácsit, a „Fekete párdrucot” is ez a látvány fogta meg...

Jogi végzettséged van, mégis a színházi pályát választottad.

Mielőtt a Színház- és Filmművészeti Egyetemre kerültem, rengeteg volt bennem a bizonytalanság. A szülei véleményére érzékeny gyerekként, amely szerint kellene egy jó egzisztenciát adó foglalkozás, szakma, butaság lett volna nem hallgatni, mivel mindig jó tanuló

János Vitéz, Csokonai Színház



Foto: Máthé András

voltam. A családom tradicionális nyírségi földművelő család, több generációra visszamenőleg. Korán megtanulták és megtanították nekem is a föld tisztelétét és szeretetét. Ahogy az ember a földet műveli, folyamatosan a Jóisten kezébe kell, hogy tegye életét, hozzá fohászodik, ha sok az eső, vagy ha kevés, vagy épp azért, hogy a jég ne verje el a termést. Kemény hivatás ez, hiszen a földeken akkor kezdődik a „dolgo”, amikor a Nap kel, és akkor végződik, ha a Nap nyugszik. Ettől a nehéz munkától szerettek volna megkímélni, mert amilyen szép ez az életforma, olyan nehéz is, így szavaikat meghallgatván kerültem a jogi egyetemre. Ám végül, hála Istennek, győzedelmeskedett a színház!

Emlékszel arra, amikor a szüleid először látták szerezni?

Folyamatosan végigkísérték és támogatták a szárnybontogatásaimat. Jópofa dolognak tartották, eleinte azt gondolták, legalább kiéli magát benne a gyerek. A jogi egyetem alatt mindenféle színházzal kapcsolatos dolgot csináltam, többek között színi tanodába jártam Nyíregyházára. Az

A Mária c. előadás próbáján Vidnyánszky Attilával



Foto: Máthé András

utolsó évben a vizsgaelőadásunk „A nyomorultak” volt, amelyben én játszottam Jean Valjeant. Határozottan emlékszem arra a pillanatra, amikor az előadás után odajött hozzám édesapám és azt mondta: „Fiam, ezt neked érdemes csinálnod.”

Zenés szakon végeztél. Úgy érzed, sikeres színész vagy, sok főszereppel és címszereppel mögötted.

Ezt nem az én tisztem megítélni, de valóban nem panaszkodhatom a szerepeket illetően.

Hogyan indult a pályád?

Van egy csodálatos énekmesterem, Bagó Gizella. A Tanárnő mondta mindig azt, hogy arra kell törekednünk, hogy az énekhangom olyan kulcs legyen a kezembben, amely minden zárat ki tud nyitni. Az a munka, amit közösen elvégzünk, csak akkor tud kiteljesedni, ha különböző szerepekben úgymond „beéneklődik” a hangom. Ehhez arra van szükség, hogy a pályám elején minél több zenés főszerepben kipróbáljam ma-



Fotó: Trokán Nóra

Csokonai Színház, Víg özvegy, Danilovics Danilo szerepében



Fotó: Máthé András

gam. Így nem szerződtem le színházhoz, hanem a szabadújszást választottam. A mai napig számomra a legtermészetesebb dolog, hogy támaszkodom a véleményére mind szakmai, mind magánéleti kérdésekben.

Mi volt az első szereped?

Az első szerepem még színművészetiként Egerhez kötődik, a Luxemburg grófia címszerepét játszottam a nagyszerű rendező-tanár, Iglódi István rendezésében. Hívtov, örömmel mentem, mert amit tőle tanultam, az életem ajándéka volt. Aztán már friss diplomásként is ő rendezett engem először, Szegeden, az Orfeusz az alvilágban című előadásban. Ez a darab volt az utolsó előtti munkája, mert sajnos röviddel ezután elhunyt.

És aztán?

Az első két évadom alatt keresztbe-kasul játszottam szerte az országban. Szegedtől Kaposvárig, Pesttől Budáig, Zalaegerszegtől Debrecenig.

Debrecen – úgy gondolom – nagyon fontos város az életében.

A kálmínista Róma. Különös kegynek éltem meg, hogy abban a városban, ahol Fazekas Mi-

hály született, eljátszhattam a Ludas Matyi címszerepét, ráadásul egy operában. Nyilván fel lehet ezt a szerepet fogni gyerekkori szerepálmomként is, vidéki gyerek lévén bele tudtam építeni a szülőfalumban, Apagyon belémivódott emlékeket, az általam megélt élményeket. És az sem mellékes, hogy ezt az előadást Vidnyánszky Áttila rendezte.

Áttila már az egyetemen is tanított engem, bár igaz, csak rövid ideig. Harmadéves koromban az eddigi talán legkedvesebb szerepemet kaptam tőle: „A katona történetében” a Katonát játszottam a Magyar Állami Operaházban.

Prózai szerepekben is megmérteztél.

Hála Istennek rengeteg műfajban kipróbálhattam magam, így természetesen prózában is megmértem. Mint említettem, A katona története címszerepe nagyon a szívemhez nőtt, de nagyon szívesen tekintek vissza „A köszívű

Budaörsi Játékszín, Mágmás Miska, Baras István szerepében



Fotó: Szilágyi Lenke

ember fia” című előadásban Baradlay Richárdra, vagy az „Absinth”-ban George szerepére is.

Fizikiskadról jut eszembe, hogy játszottad Debrecenben Petőfi szerepét is.

Az előadást, amelyben Petőfit játszottam, Galambos Péter rendezte és Jászai Mari életéről szól.



Nemzeti Színház, Johanna a máglyán,
Tompos Kátyával

Fotó: Eöri Szabó Zsolt



Absinth c. előadás, Csokonai Színház George szerepében,
Szűcs Nellivel

Fotó: Máthé András

Valóban. Érdekes, hogy napra pontosan harminc éves voltam, amikor a debreceni Csokonai Színház szerződtetett és a harmincharmadik születésnapomtól leszek a Nemzeti Színház tagja.

Azt hiszem ez egy remek születésnap ajándék. Szerinted vannak véletlenek?

Biztos, hogy nincsenek. Ide születtem, ebben az országban élek. Magyarul érzek, magyarul gondolkodom, én ezen a csodálatos nyelven tudom leginkább kifejezni magam. És



Csokonai Színház,
Ludas Matyi

Fotó: Máthé András

bizonyára az sem véletlen, hogy Thália papja lettem, így a színházon keresztül meg tudom szólítani az embereket.

Sok rendezővel dolgoztál. Könnyű vagy nehéz veled a közös munka? Esetleg az idő múlásával szeretnél-e Te is rendezni?

Az, hogy velem hogy lehet dolgozni, arról inkább azok tudnának nyilatkozni, akik rendeztek engem. Az embernek mindig kell, hogy legyen véleménye a világról, a darabról, a szerepéről, amit éppen próbál, de színészként a legfontosabb az, hogy a darab szerzőjének szándéka, illetve a rendező gondolatai, elképzelései szerint hozunk létre egy előadást, amely eléri az értéket, minőséget képviselünk. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem foglalkoztat a gondolat, hogy egyszer rendezzek.

Mit hoztál magaddal a szülői házból? Meséj a szülőidről, csaláodról!

A szülői házból a Jóistenbe vetett hitet, a másik ember tiszteletét és a föld szeretetét hoztam magammal. Vegyes felekezetű családban nőttem fel, ahol a húgom és édesanyám a római katolikus vallást gyakorolta, én pedig az apagi református gyülekezetben főgondnok édesapám vallását örököltem. Idén Pünkösd vasárnap óta már a kislányom is római katolikus hitben nevelkedik az édesanyja után, így tovább folytatódik ez a szép hagyomány a családomban.

További sok sikert kívánok a pályádon!



Grécy László

A Jászai naplójából készült, amelyben oly sokszor hivatkozott az ő szentháromságára: Széchenyre, Shakespeare-re és Petőfire. És azt gondolom, ma is nagyon aktuálisak Petőfi sorai, nem csak Jászai Marinnak tudtak választ adni a kételyeire, a kérdéseire. Nagyon tanulságos volt ilyen formában újra felfedezni Petőfit.

Sok rokonszenves alakot játszottál. Hogy állsz az intrikusokkal?

Az utóbbi időben egyre több ilyen szerep talált meg. Kíváncsian várom, melyik lesz a következő...

Egy fiatal színésznek nagy álma a Nemzeti Színház tagjává válni. Neked ez sikerült.

Valóban. Mint említettem, már a Színművészetről megvolt a munkakapcsolat Vidnyánszky Attilával, majd Debrecenben játszottam, illetve voltam tag az általa vezetett Csokonai Színházban. Így amikor elkészült Debrecentől, úgy éreztem nekem is váltanom kell. Aztán kineveztek a Nemzeti Színház élére, hívott, és jöttem. Az elmúlt évadban,

mint vendég, augusztus 1-jétől pedig már mint társulati tag.

Milyen szerepre készülsz az új színházadban?

Gombrowicz Operett című darabját próbáljuk, amelynek szeptember 5-én lesz a bemutatója.

Úgy tudom tanítasz is?

Tanítottam, illetve tanítok is. A debreceni évek alatt az ottani Ady Endre Gimnázium drámatagozatán tanítottam. Örülök, hogy belevágtam, nagyon izgalmas vizsgákat sikerült csinálnunk, sok helyre eljuttottunk a darabjainkkal, értékes tapasztalatokkal lettem gazdagabb ezen időszak alatt. A Magyar Versmondók Egyesületében szakmai kurzusokat szoktam tartani, a nyári táborban évek óta vezetem a Latinovits színész-előadóművész felkészítő műhelyt, próbálok a gyerekeket a színház és a költészet szeretetére nevelni. Idén nyáron például Ratkó József életművéből csináltunk egy versszínházi előadást a neszmélyi Hajóskanzenben.

Krisztusi korban vagy...

100 éve született Tolnay Klári

Kétszeres Kossuth-díjas színművész



„Jézus a titkom, az erőm, a bűntudatom, a kegyelmem és a feltámadásom.”

1914. július 17-én született Budapesten. Gyermekkorát a Nógrád megyei Mohorán töltötte, ahol nagy szeretettel emlékeznek a falu híres szülöttjére.

Halála után itt kapott helyet az a kiállítás, amely még a művészno életében jött létre, de addig vándorkiállításaként volt látható számos színházban. Sok-sok relikviából, színházi jelmezből, a művészno személyes dolgaiból, színházi szerepek fotóiból és tárgyaiból áll, amely a Kossuth út 30. sz. alatt tekinthető meg. Szobrot is állítottak a tiszteletére.

A kis Rózsai – akkor még így hívták a kislányt – Mohorán járt elemi iskolába, a polgári iskola első négy osztályát Balassagyarmaton végezte, majd 1932-ben Debrecenben érettségizett, mielőtt két évig Nyíregyházán az Angolkisasszonyoknál tanult.

A Vígszínházba váratlanul nyert felvételt. A Francia szobalány hozta meg a sikert, a színház vezető színésznője lett, majd később két társa mellett a Vígszínház társigazgatói posztját is betöltötte.

Számtalan sikert ért el mind a színpadon, mind a filmekben.

1936-ban ment feleségül Ráthonyi Ákos filmrendezőhöz, és



1940-ben született meg a lánya. Boldogtalan házasságát felbontotta. 1947-ben feleségül ment Darvas Ivánhoz, akivel 1959-ig élt együtt. Amennyire nem sikerültek házasságai, annyira sikeres volt színházi szerepeiben és filmek sokaságában nyújtott nagyszerű alakításaiiban. Felsorolni lehetetlen azt a sok-sok kiemelkedő szerepet Júliától a Vágy villamosa főszerepén át a Warrenné mestersége című darab címszerepéig a Vígszínházban, Művész Színházban, Madách Színházban és a Madách Kamarában.

Utolsó színpadi szerepe a Nagymama volt a Pesti Magyar Színházban. Örökre beírta nevét a színház történelembe. Korának legnagyobb színésze volt.

1998. október 27-én halt meg Budapesten. Egyszerű sírja a Farkasréti temetőben található. Budapest V. kerületében a Fejér György utca 6. sz. alatt emléktábla jelzi otthonát. (G.L.)



**Amerikai
Magyar
Koalíció**

Beszélgetés Laurer Edittel, a HAC tiszteletbeli elnökével

Az amerikai magyarok hiteles és megbízható hangja az Egyesült Államokban és a világ körül

Beszélgetőtársam Lauer Edit asszony, akit arra kérek, hogy mutassa be az Amerikai Magyar Koalíciót.

Amikor Magyarországon megtörtént a rendszerváltás, akkor Washingtonban több egyén és szervezet is foglalkozott ún. magyar ügyekkel. De a külhoni magyarok hamarosan rájöttek arra, hogy intézményszerűsített módon kellene az anyaországgal a kapcsolatot építeni. Ezzel a céllal másfél éves szervezés után kb. 15 egyén és szervezet alapította meg az Amerikai Magyar Koalíciót (HAC), amit 1991. augusztus 20-án jegyeztünk be mint nonprofit szervezetet. Ez azért volt nagyon fontos, mert a szervezet tagdíjából és adományokból tartja fenn magát, amire szükséges az adómentesség biztosítása. Így tudjuk el látni különböző tevékenységeinket.

Mi volt a céljuk a szervezet megalapításával?

Az első és legfontosabb célunk az volt, hogy az amerikai döntéshozóknak rendszeresen szolgáljunk napra kész és megbízható információival Magyarországról. Továbbá, hogy tartsuk a kapcsolatot a határon túli magyarokkal, és hogy a kisebbségi és emberi jogoknak a csorbitását rögtön jelentjük felülük. Mivel a Koalíció egy amerikai szervezet, feladatunk az amerikai magyarok érdekeinek képviselete.

És mik az amerikai magyarok érdekei?

A 90-es évek elején egy washingtoni információs iroda létrehozásával azt akaruk elérni, hogy az amerikai döntéshozók részéről Magyarország megkapja a kellő figyelmet és a szükséges támogatást, amit akkor különféle amerikai segélyprogramokon keresztül a közép-európai országoknak juttattak. Mi fontos szerepet vállaltunk abban, hogy infrastruktúrális fejlesztésre legyenek a pénzek felhasználva. Ezzel együtt célunk volt a határon túli magyarok jogainak védelme, és a magyar kultúra és történelem terjesztése és megismertetése az Egyesült Államokban. Valamint a magyar demokrácia és gazdaság segítése különféle programokkal, mint pl. a vezető képzés, amelyre ösztöndíjakat hoztunk létre. Eleinte a Fehér Háza küldtünk amerikai magyar gyakorlatokat. Utána megalapítottunk egy nagy, átfogó ösztöndíjprogramot amelyben kongressz-

Laurer Edit



szusi gyakorlatként évente 4-5 kiváló Kárpát-medencei magyar fiatal vehet részt, akik már befejezték az egyetemi tanulmányaikat, vagy mesteri fokon tanulnak. Őket a kongresszusi hivatalokba vagy agytrösztökbe helyezük el 3-4 hónapra Washingtonban. Eddig 40 fiatal vett részt ebben a programban, és az itt tanultakat hazatérésük után hasznosítani tudják. Jó látni, ahogy gyakorlatunk akár az állami igazgatásban, pl. a Külügyminisztériumban, akár gazdasági pályára lépve kezdik el itthon a karrierjüket építeni.

És mi a helyzet a kultúrával?

Ami a kultúrát illeti, sokszor hívunk meg Amerikába előadókat, még csoportokat is, pl. kisebb kórusokat, amely hihetetlen sok munkába kerül Szekeres Zsolt kollégámnak, aki a Koalíció sok projektjéért remekül intézi. Egyéni előadókat is gyakran kivisünk, akiket az Amerika minden részében működő tagszervezeteink külön-külön is vendégül látnak.

Önök mi a feladata a szervezetben?

A Koalíciónak Washingtonban egy irodája, ahol a mindennapi ügyeinket intézzük, és amelynek én voltam az első elnöke 11 évig. Most tiszteletbeli igazgatótanács elnök vagyok, ami azt jelenti, hogy besegítek, amikor felkérnek, de a szervezetet már nem aktívan vezetem. Telesi Maximilian az elnökünk, aki egy kiváló és remek washingtoni kapcsolatokkal ren-

delkező 46 éves fiatal ember, és Szekeres Zsolt a magyarországi vezetőnk egyben pénztárnokunk, aki az ösztöndíjasok és gyakorlatok kiválasztásában segít. Lányom, Lauer-Rice Andrea alelnökként működik, és többen vállalnak fontos feladatokat. A Koalíciónak Amerika-szerte majd minden nagyobb amerikai magyar szervezet és sok egyén is a tagja. Példáknént említem az amerikai magyar cserkészeket, akik a mi generációnk utánpótlását fogják biztosítani. Minden évben kb. 300 amerikai magyar fiatal megy a New York-i cserkész táborba. Nálunk, Clevelandban, minden pénteken 100 cserkész jön össze egy nagyon sikeres magyar program tanulására.

Van-e a kinti magyar egyházakkal kapcsolatuk?

Természetesen, tagjaink között református és katolikus egyházak is szerepelnek. Sokat tettünk pl. a clevelandi Szent Imre templom újranyitása érdekében, közreműködve abban, hogy az egyház levele eljusson a Vatikáni illetékes tisztségviselőhöz.

Kik még a támogatóik?

Az Amerikai Magyar Alapítvány, amely New Jerseyben található. Nekik van a legnagyobb múzeumi épületük, amelyben különféle bemutatókat, programokat szerveznek, és az amerikai magyar hagyományokat is itt gyűjtik. Említhetem még a Magyar Emberjogi Alapítványt, amely 45 éve jött létre New Yorkban. Kizárólagos feladata a kisebbségi ügyekkel való foglalkozás. Velük, mondhatni kéz a kézben dolgozunk. Ezt Hámos László vezeti. De említhetnék sok más tagszervezetünket is.

Gondolom, főleg a Kárpát-medencei kisebbségi ügyeivel foglalkoznak.

Telesi Maximilian, Laurer Edit, Tőkés László



Igen, főleg az erdélyi magyarsággal foglalkoznak, de évek óta sajnos bőven van tennivaló Szlovákiában is, pedig azt reméltük, ott a kisebbségi jogok rövidebb idő alatt fognak érvényt nyerni mint Romániában.

Ezek szerint Amerika-szerte minden magyarlakta városban vannak szervezetek.

Texasban, Minnesotában, Illinoisban, Connecticutban, Massachusettsben, Washington államban is aktív csoportunk van. De Floridában és Georgia államban is, ahol Andrea lányom él. Itt régebben nem volt olyan sok magyar, de manapság sokan jönnek, akik nem menekültek természetesen, hanem ún. gazdasági kivándorlók. Cleveland a mai napig a legnagyobb magyarlakta város, kb. 110 ezer magyar származású ember lakik Ohio északi partján, a Nagy Tavak mentén. Rendkívül mozgalmas élet folyik itt. Van legalább 14 bejegyzett szervezetünk, köztük egy gyönyörű bérelt múzeumunk, havi programszorozattal, lehet magyar zenét hallgatni, magyar filmeket nézni, remek kiállításokat látogatni, van könyvtárunk és még sorolhatnám. A múzeumban rendszeresen tartunk fogadásokat, tett már látogatást nálunk Martonyi János, Schmitt Pál. Clevelandban vannak magyar templomok, amelyekben aktív hitélet zajlik. Nemszak október 23-án, meg augusztus 20-án, vagy Karácsonykor és Húsvétkor vannak összejövetelek, hanem minden héten.

Ennek ellenére a külhoni újabb nemzedék a magyar nyelvet már egyre kevésbé beszéli.

Az legutóbbi népszámlálás kimutatta, hogy 1.5 millióan vallják magukat magyar származásúnak, ami növekedést mutat az elmúlt tíz évben. Viszont csak kb. 10 százaléka jelezte, hogy otthon magyarul beszél.

Gondolom, ez annak köszönhető, hogy a szervezetek ennyire hatékonyan dolgozik.

Azt hiszem, ez elsősorban a szülőknek, utána a cserkészetnek köszönhető. Általában a legerősebb közösségek ott jönnek létre, ahol a cserkészet és egy társadalmi klub összefog, a két vezetőség együtt dolgozik. Több város bizonyítja ezt: pl. Chicagóban is ez a helyzet. Egy nagyon aktív református közösség, a Szent István katolikus templom hívei, a cserkészek és a Chicagói Magyar Klub összefogásának eredményeként vált vonzóvá az ottani magyar közösségi élet.

Érdekes, hogy idehaza nincs akkora vonzereje a cserkészetnek, mint Amerikában.

Ennek úgy érzem, több oka van. A külhoni cserkészeknek van egy nagyon jó hazai kapcsolatrendszerük, így érdekes utakat tudnak szervezni a Kárpát-medencébe.

A 46 éve működő Magyar Baráti Közösség egy másik aktívan működő szervezet. Ohio államban „Itt-Ott” néven nyaranta szerveznek egy nagyon nivós, magyar nyelvű egyhetes táborot, kb. 150 részvevő számára.

Ezek a programok – gondolom – már családok nőttek fel.

Igen, és a gyerekeik már 20-40 évesek. Minden augusztus 20-a körül elmennek az „Itt-Ott”ba magyar előadásokat hallgatni –

esténként táborút, palacsinta sütés, tánc-ház és magyar nótázás van olyankor.

Milyen érdekes, hogy a külhoni magyarok jobban összetartanak, mint az itthoniak.

Ennek bővírtására tavaly megalakult a Diaszpóra Tanács. Végre észrevette a magyar kormány, hogy nemcsak a Kárpát-medencében vannak magyarok, hanem máshol is, és hogy az amerikai magyarok száma magasabb most már, sajnos, mint az erdélyi magyaroké. Úgyhogy nagy kár lenne nem törődni velünk.

Az elmúlt öt évben többen mentek el tőlünk, mint 56-ban. És már nemcsak a fiatalok hagyják el az országot.

Igen, ezt én is olvastam. Hadd mondjam el, hogy a Diaszpóra Tanács megalapításán kívül van még a kormánynek egy Körösi Csoma Sándor gyakornoki programja, amelynek a keretében tavaly 15, idén 25 fiatal magyar gyakornok megy ki az Egyesült Államokba, olyan magyar közösségekben feladatokat vállalni, akik ezt igénylik. Tárt kerelték fogadták őket mindenhol, annyira sokat tettek az amerikai magyar szervezetek életének felújításáért.

Köszönöm, hogy mindezt megszolgált a Magazin Olvasóival. További sok sikert kívánok a szervezet munkájához.



Balázs Lilla



Virradattól alkonyatig

k ö n y v a j á n l ó

Király Zoltán Nagyváradon született 1920-ban. A Körös-parti városban érettségizik, teológiai tanulmányait Kolozsvárott kezdi, majd a Debreceni Tisza István Tudományegyetem Hittudományi Fakultásán fejezi be. 1956-ban az Amerikai Egyesült Államokba emigrál, ahol 1957-ben az yonkersi Presbiteriánus Egyházmű kezdli meg lelkészi szolgálatát. 1985-ben a Kálvin Magyar Egyházkerület püspökének választja. Az ashlanti (Ohio) Egyetemen 2002-ben doktori fokozatot nyer, 2005-ben a Debreceni református Hittudományi Egyetem Gyémánt Diplomával tünteti ki.

Édesapám oroszországi hadifogságból való hazatérése után egy évre láttam meg a napvilágot a Körös-parti Párizs, Ady városa egyik hatalmas bérházának földszintjén. Tizenegy éves testvérem bizonyára meglepetéssel fogadhatta az új kisbábát. A bérházban sok gyermek volt, velük



együtt cseperedtem fel. Az utcára nem volt szabad kimenni, a kettős szárnyú bejárati kapu legtöbbször zárva volt.

Ez a tiltás vezetett arra, hogy a kérdésre: mi szeretnék lenni?, jó ideig azt a választ adtam, hogy utcaseprő, mert annak mindig szabad az utcán tartózkodnia.

Édesanyámtól tanult imádság arra vezetett, hogy istentől mindig lehet kérni. Ezt meg is tapasztaltam, amikor, bár kora tavasz lévén, nem lett volna szabad meztelb játszani, én levelettem a szándalom, és amikor visszamentem elé a fa tövéhez, ahol hagytam – nem találtam sem ott, sem máshol. Kereslem, de eltűnt. Játsoztársaim már távol futkároztak, így nem láthaták, hogy leterdeltem, kezem összekulcsoltam, és kértem

Istent, adja vissza a szándalomt. És a szándál a magasból a hátam mögé esett. Kéréssem teljesedett.

Az első mérgeledésemre az adott okot, hogy megpróbáltam önállóan öltözni. A nadrágot még csak sikerült felvennem, de az ing felvétele nem sikerült. Hiába terítettem le magam elé, magam felé fordítva, mikor felvettem, mindig a hátulja került előre. Addig forgattam, míg végre sikerült, és diadalmasan mutattam be édesanyámnak: saját magam is segítség nélkül fel tudok öltözni.

Az udvaron egy szökőkutat építettek, és mindig megcsodáltam, amikor a feltörő víz szélére a ragyogó nap sugarú szivárványt varázsolt. Mivel a vízmedence elég mély volt, a körülötte díszelgő fehér kövekből pár marékall beleszórtam, hogy az alját elérhessem.

Felfedező körútra indultunk el vagy nyolcan, tizen az alagors sötét folyosóján. Amíg derengő fényben haladhatunk, nem volt semmi baj, de mikor valami otthagytott asztalszerű dologba ütköztünk, hanyatt-homlok igyekeztünk vissza, lemondva a felfedezés izalmáról. (részlet a könyvből) Koinónia Kiadó

Számomra fontos, hogy magyar vagyok!

Mihály Gábor szobrászművész munka közben



Mihály Gábor szobrászművésszel beszélgetek pályáról, munkásságáról. Honnan indultál?

Véletlenül születtem a Székelyhídon a Partiumban, hogy miért véletlenül, mert édesapámat akkor oda helyezték Csanádapácsról, ahol a családom minden tagja született. Ez az a hely, ami meghatározó volt az életemben. Két éves koromtól húsz éves koromig éltem itt. Csanádapáca után Orosházára jártam gimnáziumba, ahol a színjátszásban, éneklésben is sikereim voltak, míg végül a képzőművészetben kötöttem ki.

Nem akartam pap lenni?

De az is akartam lenni. Egész általános iskolás koromat végig ministráltam. Komoly hitélet volt a falunkban, ahol olyan papjaink voltak, mint Bacsilla Sándor Pécskáról, Lotz Antal Budapestről és Bielek Gábor, aki Gyulán, Ráckeven és Békéscsabán festetett freskókat



Kalkuttai Boldog Teréz Anya

Patay László festőművésszel. Ezek az emberek meghatározták az életemet egészen mostanáig.

Ki volt a mestered?

Őt évig nem vettek fel a Képzőművészetre. Ezalatt a Dési Huber körben Laborcz Ferencnek voltam a tanítványa, akinek nagyon sokat köszönhetek. Nagyon jó előtanulmány volt a főiskolára, sokat tanultam tőle.

Nagyon jók a lovasszobraid. Miből fakad a lovak iránti szereteted?

Valószínű, hogy ezt is Csanádapácsról hoztam magammal. Iskola után egész estig a szomszédos paraszti gazdaság hatalmas szérűjén csatangoltunk az utca gyerekeivel. Folyamatosan négy-öt lovak volt, amelyeket mi is etethetünk, itattuk, a kocsiba kibe foghattuk, hordás idején hajthattuk vagy ekekapálás közben vezethetjük és végül csutakoltuk, ápoltuk őket.

Azt tapasztaltam, hogy jó a kapcsolatot a szobrászművész társakkal.

Igen, vannak jó kapcsolataim a szakmában, azonkívül is, hogy működő bronzöntő műhelyben alkalmat adok fiatal kollégáknak a számukra még nehezen megvalósítható bronz szobrok kivitelezésére. Fontos kapocs a magas színvonalon végzett kivitelezési munka megbeszélése.

Szakrális, sport témájú vagy történelmi személyekről készíthetél szobrokat?

Pályázatokon indulva vagy felkérésekre több lehetőségem adódott ilyen jellegű szobrok megvalósítására. Ezek legtöbbször nagy térben a monumentalitás igényével készült alkotások, mint például a Kőrös holt ág vízében felállított Szent Korona emlékmű Szarvason vagy a Hungaroring Kanyarulatok című 20 méter magas, 100 mázsás, jelszerű plasztikája.

Teréz anyáról újabb szobrot csinászt?

Az első 80 cm-es változat Bielek Gábor felkérésére készült Békéscsabára. A mostani egészalakos, életnagyságú szeptemberben kerül felállításra a Hegyvidéki Önkormányzat és az abban nagykövet asszony közös megrendelésére.

Melyik szobrod a legkedvesebb?

Nincs legkedvesebb, mindegyikben megvolt a magam öröme, szenvedése, de új tervek megvalósítása közben már csak ezekkel foglalkozom. Jelentős történelmi eseményekről, embe-

rekről csinálhattam szobrokat, híres, szép helyeken állnak szobraim, a sorsom ezzel megajándékozott. A Genfi-tó partján Lausanneban áll az 1993-ban felállított Kerék-párosok szobor, mely ma is ugyanolyan népszerű, Dél-Koreában is felállíthattam hatalmas Kézfogás c. szobrot, de büszke vagyok a Veszprémben álló meggyilkolt Marian Cozma emlékművére vagy a Vésztő-Mágori Szent László lovasszoborra, a budapesti Olimpia téren nemrég avatott hatalmas olimpiai ötkarikára vagy ugyanott a Magyar Olimpiai Emlékműre és a Puskás Stadion Centenárium emlékművére. Az ősz folyamán avattuk Orosházán a Földművelők emlékművét, amely a nehéz és áldozatos paraszti munka dicsőítése mellett az 1950-es években kisemmizett, tönkretett kulákságra is emlékeztik, amely évek kegyetlen világát családomban is megszenvedte. Remélem októberben Székelyföldön is sikerül végre felállítani a Szentegyháza tervezett szoborpark első három szoboralakját, Csaba királyfi bronz lovasszobrát, Hunyadi János és Mátyás király egészalakos bronzszobrát.

Milyen kitüntetések vannak?

1979-ben kaptam Munkácsy díjat, később a NOB művészeti díját, nemrég a Káztársaság Elnökének Érdemérmét, a Magyar Örökség Díjat, a honvédelmi miniszter



Emlékeim a régi magvetőről



Szent Korona emlékmű – Szarvas



Készítaném a beszélgetést, további sikert kívánok a munkádhoz.

Gréczy László



Kerékpárosok Lausanne-ban

Mednyánszky László díját, legutóbb pedig a Pest megyei régió Prima Primiissima díját.

Mik a terveiéd?

Mostanában a földdel, a kenyeret-életet adó földműveléssel kapcsolatos szoborterveim megvalósításán dolgozom és a kulákság szörnységeit szeretném bemutatni, különleges installáció formájában.

Nemcsak megtervezed, hanem kivitelezed a szobraidat?

Valóban a mintafázistól kezdve az utolsó fázisig minden a műhelyemben történik. A gipszöntés a hegesztés a faragás és vésés.

Milyen anyaggal dolgozol?

Az utóbbi időben a bronz került előtérbe, de szobraim anyagául a fát a követ, a rézlemez is gyakran választottam.

Népszerűtek, szeretnék a köztereken felállított alkotásaid.

Vajon minek tekinthető ez?

Nekem, mint művésznek jó érzés tudni azt, hogy rám

a társadalomnak – amelyben élek – szüksége van. Ezzel a tudattal élve a formák birodalmában soha nem tudtam annyira elkalandozni, hogy elszakadjak a másokhoz szóló gondolatától, hogy őket nem érdeklő, öncélú, üres formái jöttekbe feledkeznek. Ebben valamilyen láthatatlan kéz vezet, talán a magának mindent megteremtő, kenyeret adó, a földből élő ember etkölcse.

A magyarság fontos a számodra?

A nemzetek számára az identitás tudat úgy látszik örök. Számomra is fontos, hogy magyar vagyok. Ezt a tudatot nem gátolni, hanem táplálni kell történelmünk, hagyományaink ismeretével, a hazaszereget élévülhetetlen fogalmának folyamatos meggyökereztetésével.

Segítette a családi háttér ezt a tudatot megtartani?

Negyven éve élek házasságban és majdnem ennyi ideje élünk már itt a budapesti Szűzszó Uti Művésztelepen feleségemmel és lányunkkal. Mindhármunk számára fontos e környezet, a művészi élet terén kifejtett munkánkat meghatározó feltétel.

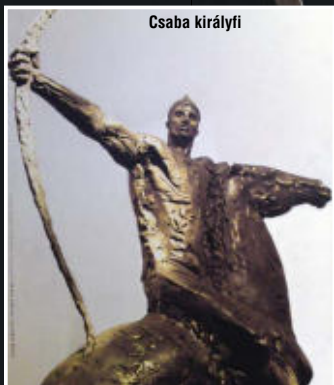


Sissi Révkomárom

Szent Istváni kettőskereszt, Budapest Gólgota tér



Csaba királyti



Szent István megkoronázása

Két tévedés

A mi világban válság válságot követ. Nemcsak a gazdasági élet bukásáról, növekedő szakaszokat csökkenő, néha drasztikusan csökkenő követnek, hanem folyamatos ellentétek, merényletek, háborúk teszik bizonytalanossá az életet. Mindezt időnként megtétezi valami borús világegyet hangulat. Nevezetes kerek, vagy ahhoz közeli évfordulók esetén már a múltban is örület született az ezredék éhez közeledvén, majd megisméltődött a második évezred befejeződése során. Az ember tudatos, vagy öntudatlanul megérezte a bűnös világából eredő bajok következményeit. Ha hittel közeledett a nevezetes éhez, ahogy történt az első évezred végén, a világ végét, a végítéletet várta. Most korszakváltásról, vakvágányról, új lehetőségről, a régi világ végéről esett több szó.

A bűnök következtében valami titokzatos fölöttünk álló külső hatalom egyre inkább elhamolyosítja érzékeinket és hűz lefelé. A természetes, az életet fenntartó erők meggyengülnek, s a halál kultúrája folyamatosan erősödik, egyre kevésbé tudunk ellenállni. Érezzük, hogy az időjárás megváltozik, katasztrófák szaporodnak. Az okokat nem találjuk, a biztosnak hitt tudományunk csódot mond, s még azt sem tudjuk végrehajtani, amit világosan látunk és biztosan érzünk. Az emberi világ, elszabadult, korlátokat be nem tartó önzés, kapzsiság meggátolja, megakadályozza az értelmes emberi cselekedeteket. Így a folyamat halad tovább, s az új a szakadékból vezet.

A bűnbe esés óta többször jutottunk ebbe az állapotba. Isten nem hagyott megunkra, mindig velünk volt, van és lesz, de segítők kezét félre toljuk, szavát nem értjük, vagy nem akarjuk érteni, félre magyarázzuk. Később tragédiák következnek ebből. Az Ő akaratát mindig megvalósul, mindentudása alapján a sok lehetőségből pont azt használja fel, amit Ő akar. A mi szempontunkból azonban sok cél nélküli szenvedés, csapás és katasztrófa az eredmény. Itt és most kétféle szeremeték rámutatni. Előre bocsátom, hogy a történelem fordulópontja, közepé, értelme és célja Isten megtestesülése, az Istenember Földre jötté, élete és halála. Más szavakkal a megváltás, a bűnök legyőzése, eltörlése, az Isten és ember viszonyának, helyes viszonyának, újra alakítása. Természetesen ez teljesen isteni műve. Az ember ki nem érdemelheti, közreműködése – bár megkövetelt – a jóval kisebb részt jelent. A megváltás tervének részlete volt – nélküle a hosszú út kibirhatatlan volna – annak kijelentése, előre jelzése is. A prófétaököből meg lehetett tudni – igaz nehezen és korlátok között – mi következik, miért és hogyan, de azt, hogy mikor, Isten magának tartotta fenn. Jeleket adott, ezek sorrendet mutattak, ám a teljes pontosságához nem volt elegendő. Üzenetének megértése, követése nem mindig sikerült. A félre értes, sőt akaratlan, vagy szándékos félre magyarázás tragédiát okozott.

Az első és az ősminta a zsidóság tragédiája volt. Isten kiválasztotta őket, hogy önzékek szavát, a hitet, az erkölcsi útmutatást, más szóval az élet útját és lehetőségét, s végül közülük, leszármazottaikkal eredjen a Megváltó. Az

egész Őszövetség arról szól, hogy ezt a csodálatos feladatot nem voltak képesek betölteni, vagy helyesebben bűneik miatt nem akarták. Isten folyamatosan, hol csapásokkal, hol háborúval rá kényszerítette őket, illetve visszavezette a helyes útra. Prófétaik, Mózes és Józsué, bírák közvetítettek. Királyukat már maguk követték ki, s azok hol segítettek őket, hol eltávolították. A prófétaik jövendöléseiből mindent megtudhattak velük. Tiszta, szent képviselőik jól akarták és értették a szavakat és jeleket. Vezetőikre viszont ez már nem áll. Őket a kiválasztottság göggye akadályozta meg a világos látásban. A göggyhez hatalom és bírágy társult. Így nemcsak az értelmük homályosult el, hanem akaratuk is a bűn felé hajlott, azaz a próféciákat sokszor tudatosan félre értelmezték. Jól látszik ez Jézus esetében.

Ha elemezzük mi történt, akkor meggyőződhetünk minderről. Természetesen minden jövendölésről elmondható, hogy teljes értelme csak a megvalósulás után lesz nyilvánvaló. Különösen igaz ez, ha eseményről van szó. Maga a jövendölés lehet meglehetősen homályos, másrészt keveredhetnek benne az események. Jézus eljövételére fokozatosan vonatkozik. Jézus ugyanis többször jön, illetve jött el. Először testben született köztünk a Jöldre Asszonytól. Ennek feltételei, jelei, előképei az Írásokban rögzítve voltak. A zsidó nép írástudói alaposan tanulmányozták az írásokat, s mondhatjuk ismerték őket. Nevük egyébként ebből származott. Mégis sokuknál, főleg a vezetőknél súlyos félre magyarázás következett be. Összekeverték a két eljövételt. Meggyőződésük volt, hogy mivel közülük származik az Eljövendő, aki megváltja a népet bűneiből, aki Istennel kiengeszteli, elégtételt ad mindenért, ezért őket fogja felemelni, kiemelni a többi közönséges népek közül, s azok urává teszi őket. Amikor pedig a jövendölések beteljesedtek, s a Megígért megszületett, majd közöttük működött, elutasították. Ilyen Megváltó nem kellett nekik, sőt hogy békéjüket, uralmukat ne veszélyeztesse, kereszte adták. Más kérdés az, hogy Isten megmegtart terve pont ez volt, ám a választott nép tragédiáján nem változott.

Ők hatalmas királyt vártak, aki megszabadítja őket a Rómaiak uralmától, s a világ összes népei fölé helyezi őket. Az égből száll alá világ hatalommal és dicsőséggel. Tudták ugyan, hogy szűzről kell születnie Betlehemben, Egyiptomból érkeznie... Azt viszont, hogy szenvednie és szörnyű kínhalált kell elviselnie, de földárad – már a Benne hívőknek, Hozzá legközelebbieknek is komoly gondot okozott, csak a földáradás csodája, Jézus további megjelenései és tanítása, illetve a Szentlélek megvilágítása érte el, hogy higgyenek. Mellesleg a vezetők megalkodottsága és gonoszúsága ott válik nyilvánvalóvá, hogy a világ legnagyobb csodája, ami mindenkit meg kéne győzzön, aki szembeáll vele, őket az ellenkezőre sarkolja. Nem hisznek, de nem is akarnak hinni, hanem a csoda tényét akarják eltusolni, lefektetni, zsarolni, megfélemlíteni, bizonyítottan tüntetnek el. A harukat tovább folytatják Krisztus titokzatos teste ellen. Az a gyűlölet és megzál-



Michelangelo: Végítélet (részlet)

lottság, ami a főpapokat és a Nagy Tanács tagjait kevés kivétellel eltöltötte tovább munkálkodott, észrevehetjük István diakonust, valamint Saul esetében, de tovább az egész történelem folyamán... „Erre azok nagy hangon fölkiáltottak és befogták fulúkat. Aztán egy emberként rárontottak...” (Ap.csel.7,57-58.) „Saul pedig még mindig dühölt líhege halállal fenyegette az Ő Uránványait.” (Ap.csel.9,1.) Nem témank, de gáthatatlanul felmerül, mi ez a féktelen gyűlölet? Ezért nem felel senki? Nem kér bocsánatot senki?

Várták tehát tovább a Messias-királyt. A születés jelei nem voltak elegendők. Nekik a második eljövétel jelei kellenek. Ezzel Jézus rendelkezik, ha Őt nem ismerik el, akkor az Antikrisztusz fogják elfogadni. Szörnyű következményei vannak tehát a Szentírás, a prófétaik üzenetei félre értésének, vagy tudatos félre magyarázásának. Nem lehet válogatni a szövegek között. Nem lehet azt, vagy azt elfogadni, s a többit elutasítani, félre magyarázni. Nem lehet a lélekre, szellemre vonatkozókat földiekre érteni, s az eget figyelmen kívül hagyni. Isten persze végtelenül türelmes és irgalmas. Tud és akar várni. A maradék tehát meg fog térni ugyanúgy, ahogy a Barabást kiáltók közül sokan Pünkösdkor megkeresztelkedtek.

A zsidóság összekeverte a jeleket. Jézus születésére vonatkozókról tudott, de nem törődött velük. Visszatérésekor megnyilvánulókra várt, s Őt magát elutasította, halálra adta. Nem esünk-e mi is ebbe a hibába? Ha a katekizmust nézem: „Ez az antikrisztusi megtevésztés a világban mindannyiszor felülkén, amikor a messiási reménységet a történelemben akarják beteljesíteni, ami csak a történelmen túl az eszkatologikus ítélet által teljesedhet be; az Egyház az eljövendő ország ezen meghamisítását „millenarizmusnak” nevezett enyhébb formájában is, és főként a „belsőleg romlott” szekularizált messianizmus politikai formájában elutasította.” (676) Tovább: „... Istennek a gonosz fölforgatója fölötti győzelme az Utolsó Ítélet formáját fogja ölteni...” (677) Nem tévesztjük-e össze Krisztus visszatérését, második eljövételét a felhőkön az utolsó ítélettel? Nem lesznek-e ennek a tévedésnek ugyanolyan következményei, mint a zsidók tévedésének?



Már VI. Pál pápát foglalkoztatta, hogy „amikor visszajön az Emberfia talá-e még hitet a földön?” Ezek Jézus szavai. Van-e értelme? Amikor az ítéletre jön, s az angyalok mindenkit elé visznek már feltámadott állapotban testestől, lelkestől? Másrészt, hasonlítja a helyzetet Szodomával és Gomorával, illetve a vízőzönel? Mindkettő után új élet kezdődött a megmaradtak számára itt a földön. Beszél továbbá arról, hogy „egyiket felveszik, a másikat ott hagyják”, ne menjetek vissza holmijaiktókat, fustatok a hegyekbe, stb. Mindennek nincs értelme az utolsó ítéletkor. Két dolagórl van szó tehát, nem ugyanarról. Ha pedig az Őszövetség prófétáit vesszük, szinte valamennyien földi nemzetek feletti ítéletről beszélnek, s nem az utolsóáról. Ez a földön történik, ahogy az előbb említettek. Ha ezt lebonjtjuk az érintettekre, akkor világosan látszik, hogy Krisztus a felhőkön megjelenve angyalai kíséretében hadvezéreként jelenik meg – Isten Igéje, királyok Királya, mindenek Ura – s kifejezetten azért jön, hogy megütközzék és igazságban rendet teremtsen a földön. A világ végén viszont befejezés jön el bírói tögában, hogy ítélezzék mindenki felett.

Az angyalok ugyancsak eltérően viselkednek. Az első esetben felgyvertett hadsergeként megütköznek és legyözik a gonoszokat, első sorban vezetőiket: a Sárkányt, a Fenevadat és a hamis Prófétát. Az élöket Krisztushoz vezetik, a holtakat pedig az ég madarainak elteleüléül hagyják. Magát a Sárkányt megköttözik, és különleges börtönbe vetik egy időre (ezer év). Ő sajnos az eredeti bűn révén jogot szerzett az emberek fölött. A világ végén azonban Őt is a kénkőves tüzbe vetik minden elkárhoztal, ahol már ott vannak az első harc és ítélet után a Fenevad és a Hamis Próféta.

Jézus visszatérésekor az emberiség a földön úgy él, mint mindig, dolgozik, teszi a maga dolgát. Így volt ez a vízőzönelkor is. Az utolsó ítéletkor azonban nem lesz élő ember a földön. Ott csontvázak lesznek, akik visszatérnek az életbe, de immár nem halandó testben, hanem feltámadott örökkévalóban. Ez lehet dicsőséges, vagy elkárhozott, kinek kinek érdemei szerint. Az első esetben, akiket felvesznek – elragadják – a felhők fölé Krisztushoz, azok visszatérnek majd a megújult földre, hogy folytassák ele-

tüket, akik pedig itt maradnak, azok lesznek a madarak eledele.

Az élőlények a parázia után az eredeti állapotba kerülnek. Megszűnik a harc a gyengébbek és erősek között. (Az országban legelni fog, s a farkas a bárányal jászadozik). Valamennyien növényekkel táplálkoznak, ahogy az a teremteskor volt. „A föld minden vadainak pedig és az ég madarainak és a földön csúszó-mászó mindenféle állatoknak, amelyekben élő lélek van, a zöld füvet adom eledelül.” Legfoképp pedig megszűnik az emberkel szembeni engedtelenség. Maga a világmindenség (kozmosz), a fizikai természet visszanyeri teremteskori tökéletességét. Szent Pál írja: maga a természet sávórag Isten gyermekeinek ártatlansága íránt. Az utolsó ítélet után viszont eltűnnek (a fizikai világ). Alapvető a különbség a megújult Föld és a Menny között. Az előbbi a parázia után jön el, az utóbbi viszont örökké létezik.

Számítalon próféta hely bizonyítja az itt leírt igazságot. Lukács rövidebben, Máté hosszabban írja le evangéliumában. Világosan látható a különbség a két dolog között, bár egyégy tárgyalják őket. Előképp Jeruzsálem pusztulását vetik elénk. Nagyon fontos figyelemzetezés: „Vigyázzatok, hogy valaki félre ne vezessen titeket. Sokan jönnek majd az én nevében és azt mondják: „Én vagyok, és: Eljött az idő. Ne menjetek utánuk.” „Félelmes tünemények, rendkívüli jelek tűnnek föl az égen. De mindezek előtt kezet emelnek rátok és üldözni fognak titeket. Kiszölgáhtatnak a zsinagógáknak és börtönbe vetnek.” (Lk.21,8 és köv.) Mátétól itt csak annyit idéznénk, bár az egész 24 és 25 fejezet a hasonlatlan együtt a kérdéssel foglalkozik, világos különbséget téve a két esemény között: „Az emberfiának eljövelekor úgy lesz, ahogy Noé napjában történt. A vízőzönel előtti napokban ettek ittak nősültek és férjhez mentek mindaddig a napig... amíg el nem jött a vízőzönel... Akkor ketten lesznek a mezőn, az egyiket felveszik, a másikat ott hagyják...” (Mt.24,37-42.) Az utolsó ítéletet pedig a 25,31-46-ban írja le. A visszajövetelt illetően bőséges anyag van az Ap.csel-ben, Jelenésekben, de Szent Péter és Pál leveleiben. Világosan kikövetkeztethető Jakab és Júdas leveleiből, nyugodtan mondhatjuk a teljes Őszövetségéből. Már az előbb említettem, hogy az Őszövetség ugyancsak foglalkozik vele, elsősorban a próféták. Dánielt mindenki említi és ismeri, de Izaiás nemcsak a születő Kisdeddel kapcsolatosan jövendöl, hanem az Ő uralmáról, ahogy az állatok kapcsán már utaltam rá. Ezekiel próféta új templom leírása és a Jelenések könyvének Új Jeruzsálem is párhuzamba hozható. Joel próféta megírta az Úr nagy napját, a Lélek kiadását: „...Fiaitok és leányaitok jövendőli fognak, véneitek álmodtak látnak... Egen és földön jeleket mutatok, vért, tüzet és füstoszlopokat. A nap elsötétedik, a hold vérré változik, mielőtt eljön az Úr nagy és rettenetes napja. Aki segítségül hívja az Úr nevét, az megmenekül...” Ezután a népek megítélése következik, utána pedig paradicsomi állapot. Hasonló Ámosz is: titokzatos büntetés, Izraelnek nincsenek előjogai, de csak a bűnösök vesznek el, s végül az újjászületés reménye és a paradicsomi boldogság zárja a jövendölést. Zakariás titokzatos küzdelemről beszél az utolsó időben, végezetül Malakias az Úr napját és azon az igazak győzelmét jövendöli. A Biblia tehát szinte mindenütt hirdeti ezt a kort.

Az apostoli atyák, ak meg az apostolokat hallgatták és a hit alapjait tőlük tanulták, világosan különbséget tudtak tenni a parázia és a végítélet között. Az Egyház vezetők, akiknek feladata a tanítás úgy tűnik, nem veszik figyelembe ezeket az írásokat, jövendöléseket. Amiről itt beszélünk, az mind megjelenik, hangsúlyozódik a Szűzanya különböző jelenései során adott üzeneteiben. Jölehet az Egyház népmeyeket hivatalosan elfogadott, mégis elhanyagolja azokat. La Salette pedig egész a mai időkig ad elég világos képet, Fatima nem különben. Gobbí atya pedig, helyesebben rajta keresztül a Szűzanya még magyarázza is a Jelenések könyvét. Számítalon üzenetben világítja meg napjaink sötét háttéréről, s azok működését nemcsak a világban, hanem az Egyház központjában. Jól-lehet maga immár boldog II. János Pál figyelmeztet a vég-ső rendkívül súlyos előttünk álló harcra és véres küzdelem-re, az élet meg tovább. A természet folyamatosan üzen, az időjárás megváltozott, csapás csapatát követ – földzengések, tengerárok, járványok, s nem történik semmi. Nem vesszük komolyan? A jelek a szemünk előtt: „Tudd meg, hogy a vég-ső napokban veszedelmes idők következnek. Az emberek önzők lesznek, kapzsis, kérekedők, kevélyek, szikzozók, szünelnek engedtelnek, hálaítalnak, istentelenek, szereteletlenk, összeférhetelenek, rágalmozók, mértéktelenek, kegyetelenek, lelketlenek, árulók, vakmerők és fölvulkodottak. Inkább a gyönyört keresik majd, mint az Istent. Az istenfelelem látszatát keltik, de a lényegét megtagadják...” (II.Tim.3,1-5.)

A zsidók tévedését nekünk is meg kell ismételnünk? Krisztus misztikus testének át kell mennie Jézus földi során? Szenvednie kell? Ez biztos, de meg is kell halnia? Az Ővéi árulják el és küldik keresztre? Súlyos kérdések, s egyelőre csak sejténi lehet a választ. Paphány, a hit nem ismerése, sokszor még papi kárókában is, válsások, születtezzabályozás, magzatelhajtás, sőt gyilkosság hívók között, nem elterelődés, pedofília, visszáelés a hitel, engedelmességéül. Félelmes körkép. Úgy húsz éve az orosz ortodox Egyháznál mondták: Soha ilyen erkölcsi mélységben nem volt, hisz a Szent Szinodus tagjainak két harmada a KGB embere volt, de soha ilyen szent sem volt, mert a sok millió vértanú és a még több üldözést szenvedő azzó tette. Egyházunk Afrikában, Ázsiában diadalmasan terjed, vértanuk vére öntözi földjét, esetleg ez menti majd meg Európában és Észak-Amerikában – talán Délben is – hisz itt elterjedtek a liberalizmus sugallta bűnök, s a gonosz erők belsejébe hatoltak.

Ébresztő testvérek! Krisztus itt áll előttünk a kapuban! Nem szabad letagadnunk, mert elpusztulunk. Amit hirdettél, azt kell vallanunk. Szavát meg kell örizzünk, s betű szerint betartanunk. A kor hamis szellemének nem engedhetünk, mert elveszünk. A halál és élet harcában engedmény nem lehet. Ha félünk, szigorúságot enyhíteni akarjuk, végünk! Az idő napról napra fogy. Urunk! Hisszük szavodat, Jelenételedet valljuk, imádkúz, és nem engedünk küzti templomainkól. Te vagy az élet, a jövő, a remény! Csak Veled, mert ha gyarlón is, mert gyönögek vagyunk, de szeretünk!



Ld.R.Bakos Batu

Arra törekszünk, hogy életünk beszédes legyen

Száz éves a nemzetközi apostoli Schönstatt Mozgalom

Éppen száz éve, amikor a II. világháború szörnyűségei végigsöpörtek Európán, egy szerzetes a világ eldugott sarkában szövetséget kötött a Szűzanyával. Akkor még nem gondolta, hogy ez a lelkeség több ezer családot és házaspár életét változtatja meg világszerte.

Joseph Kentenich (1885–1968) pallottinus atya spirituálisként dolgozott Vallendar-Schönstattban, a pallottinusok diákotthonában. Jól érezte a tömegtársadalom és a modern kollektívizmus fenyegetését. Ezért sürgette a szilárd, szabad, apostoli, keresztény személyiség kiművelését. Ezt a célt tűzte ki az általa létrehozott Mária-kongregáció tagjai elé – akik 14-18 éves fiúk voltak –, amelyet a Szűzanya irányítása alatt álló önévelés útján akartak megvalósítani. Ilyen egyéniségek felelősségteljes közönségével kívánt segítséget nyújtani az egyháznak („új ember az új közösségben”). A lelkeség egyik kegyelmi forrása a Szűzanyához fűződő szeretetszövetség, amelyet Kentenich atya és diákokból álló közönsége először 1914. október 18-án kötött meg. Ezt tekintjük az alapítás dátumának, és ennek száz éves jubileumát ünneplik világszerte az idei évben.

Magyarországon Gódány Róbert és Rita által terjedt el a mozgalom, akik gyermekeikkel együtt Bécsből települtek haza Óbudavárra 1980-ban. Az ezt megelőző években már aktívan részt vettek az osztrák Schönstatti lelkeség Családmozgalmi ágának alapításában, illetve Róbertnek alkalma nyílt Kentenich atyát meglátogatni, személyesen beszélgetnie vele.

Hazaköltözésüket követően a Bécsben szolgáló schönstatti atyák ismétellen meglátogatták őket, különösen Tillmann Beller atyával maradt szoros és élő a kapcsolatuk. A következő években hozzájuk hasonló külkelletű és gondolkodású fiatal házaspárokkal barátkoztak össze. 1983 márciusában találkozott Tillmann atya először velük Veszprémben. Kérésükre izelítőt adott nekik Schönstatt lelkeségéből és utána mélyen, éjszakába nyúlóan válaszolt kérdéseikre. A későbbi hívó visszaemlékezés ebben a lelkesült együttélésben látja a magyar Schönstatt Családmozgalom születését, indulását.

Kezdeményezésükhöz egyre több család csatlakozott. Egy idő után felmerült a rendszeres képzés igénye. Erre a tevékenységre megfelelő alkalmat, helyszínt az ún. nyári családnapok teremtték, az első évtizedben Óbudaváron a Gódány család tulajdonában lévő „nagyházban”.

A családnapok a családok közös nevelődésének helyszíne, ahol a családok megerősödnek, közösségre találnak és kipihenik magukat.

Itt a családok segítséget kapnak életük keresztény alakításában, javításában, az önévelésben, a gyerekekévelésben és a közösségteremtésben, hogy a hétköznapiokba visszatérve képesek legyenek „kövasként” hatni a környezetükre. Óbudaváron 1985 óta folyamatosan, minden nyáron vannak családnapok.

A nyári családnapokon részt vevő házaspároknak hazatérve lehetőségük van a lakóhelyük köz-

Gódány Rita és Róbert, a Schönstatti Apostoli Mozgalom magyarországi alapítói



Joseph Kentenich pallottinus szerzetes (1885–1968)



Házaspárok útja Óbudaváron

lében működő schönstatti családcsoporthoz munkájába bekapcsolódni. Igyekeznek havonként találkozni a következő nyárrig, ezzel is bátorítást, lelki támogatást nyújtva egymás számára abban, hogy a nyáron tanultakat életre is váltásák. A mi családmozgalmunkban a legnagyobb hangsúlyt a házaspári kapcsolatra helyezzük, a házastársak együvése képezve és egymást támogatva töreksznek az életsszentségre.

A tulajdonképpeni munka tehát az egyes házaspárok otthonában zajlik, amikor az összejövetel végén felteszik maguknak a kérdést, és meg is válaszolják: Mire törekszünk a következő időszakban?

Endrédy István és Orsolya friss házasként keresték, hogy ők, mint pár, együtt hol tudnak igazán növekedni. Több év eltelt, mire eldöntötték, hogy a schönstatti családmozgalom az, ami szerintük legjobban megfelel nekik.

„Az szeretttük volna, hogy a hitünk teljesen áthassa az életünket. Mi ezt komolyan gondoltuk. Azt az utat kerestük, ahol vannak látlatok, és fogódzók, hiszen kell a segítség ahhoz, ho-

gyan lehet ma hiteles kereszténynek lenni. Ebben a lelkeségben nagy figyelmet fordítottunk a házasság szentségére. Lényeges, hogy kettőnk szeretetkapcsolatában valóságosan jelen van a Jó Isten. Praktikus gyakorlati tanácsokat kaphatunk arra, hogy ezt a szeretetközösségünket, hogy építhetjük. Mik azok az eszközök és módszerek, amikkel a kettőnk közötti kapcsolat növekedni tud, és házasságunk, mint szentség épülhet. Kentenich atya korát megelőző komoly pszichológiai ismereteket szerzett. Rengeteg gyakorlati tanáccsal látta el a házaspárokat. Magyarországon Tillmann Beller atya tolmácsolta ezt az örökséget. Például a gyerekekévelésről vagy viták esetén nem szakított meg a kommunikációt. Ha nehézségek adódnak, mondhatom: te vagy a szentté válásom eszköze. Mivel a körülöttünk lévő világból nem köszön vissza a valóságosság, miénk a feladat, hogy azzá tegyük.

Arra törekszünk, hogy családunkban legyen egy 24 órás keresztény légkör. Oázis legyen, ahonnan meríthetünk. Életünkkel tudunk utat mutatni másoknak. Sokszor megéltük, hogy rákérdeznek arra, miért ilyen a mi kapcsolatunk, miért így bánunk gyermekinkkel. Arra törekszünk, hogy életünk beszédes legyen.”

A Schönstatt lelkeségi mozgalom összentélye, zarandóhelye és hozzákapcsolódó intézményei Németországban, a Rajna melléki Vallendar-Schönstattban találhatók. Schönstatt

nemzetközi kiterjedése hozta magával, hogy világszerte az egyes országokban meghonosodott schönstatti közösségek saját nemzeti szentélyt építettek és építenek maguknak, ami az eredeti szentély pontos mása. Az azonos kialakítású kapolnák jelképezik a hűséget Kenterich atya alapításához, és ugyanazt a lelki otthonosságot sugározzák a világ minden pontján.

Ahogy a Schönstatti közösség növekedett Magyarországon, feléledt a vágy, hogy itt is megépüljön az összentély mása, egy Schönstatti leányszentély. Arra vágyott a közösség, hogy a Szűzanya itt is letelepedjen és ossza adományait, amiket olyan kézzelfoghatóan éreznek a hozzá zarándoklók a különböző országok Schönstatti-szentélyeiben. Ezek az adományok a lelki otthonosság, a lelki átalakulás és az apos-



tolí gyümölcsözőség. 2002. október 18-án kapta meg a mozgalom Márfi Gyula veszprémi érsek írásos engedélyét a szentély megépítésére. 2005. április 2-án szentelte fel Márfi érsek atya az első magyar schönstatti szentélyt.

A Házaspárok útjának gondolata Tilman Beller atyától, származik, és elsőként itt Óbudaváron valósult meg az általa átadott schönstatti családpedagógia és a családok élettapasztalatainak közös gyümölcseként. Maga az út a kápolnától induló és ide visszavezető másfél km hosszú erdőn-mezőn vezet ősvény, mely 15 ál-

lomást érint. Az egyes állomások a házasság fontos eseményeit, feladatait, nehézségeit és korszakait jelenítik meg. A rajtuk látható, Oszvári Imri grafikusművész által festett képek, a szentírás idézetek, feladatok ösztönzést adnak arra, hogy a párok életük egyes mérföldkövein elgondolkodjanak és beszélgessenek egymással. Emellett egy kísérőfüzet segíti az elmélyülést.

A Nemzetközi Schönstatt Mozgalom alapításának 100. és az óbudavári Schönstatt kapolna alapkövetelésének 10. évfordulója alkalmából megrendezendő ünnepségre Óbudaváron, 2014. július 5-én került sor. Az ünnepi szentmisét Márfi Gyula veszprémi érsek úr és Bíró László püspök atya celebrálta.

Schönstatt nem egy új tanítás vagy módszer, hanem elsősorban új kegyelmi erőforrás, amely a szeretetszövetségből és Mária Schönstatti szentélyéből árad ki. Nem ígér csodákat a fizikai rendben, hanem egyszerű hitet az isteni gondviselésben, életszentséget a hétköznapokban, eszközlélet Isten és Mária kezében, hogy egy új közösségben egy új ember jöjjön létre. Forrás: *Magyar Katolikus Rádió, schönstatti sajtóanyag*



Rózsás Csabáné Kubányi Andrea



Óbudavári szentély

A tizennegyedik század egyik legjelentősebb keresztény misztikusa a Brüsszel melletti Ruusbroec faluban született 1293-ban. Egyházi környezetben, közegeben nevelkedett, mivel nagybátyja kanonok volt, a Sint Goedele templom káplánjaként gondoskodott az ifjúról, taníttatta őt, iskoláztatta. Jan a megszerzett ismereteket később autodidakta módon is gyarapította. Egyházi tevékenységét vikáriusként kezdte, később magasabbra jutott a ranglétrán: capellonus beneficiatus lett. Első misztikus alkotásai Brüsszelben születtek. Ötven éves volt, amikor két szerzetesársával kivonult Gronendaalba, egy erdőszegben meghúzódó, a világi élettől távol eső völgybe. Az egyre gyarapodó közösség hét év szabad tevékenykedés után elfogadta az ágostonos kanonokrendi regulát. Ruusbroecot a közösség második emberévé, perjelé választották. Ebben az időben is írt traktátusokat, de egy levele is ránk maradt. Sokan felkeresték e világi élettől távol eső helyen, de ő is szívesen kimozdult a völgyből, hosszabb útra, utazásokra is vállalkozott. Halála 1381-ben következett be.

A németalföldön komoly hagyománya volt a misztikus szemléletnek. Megkülönböztetett figyelmet szenteltek az egyházalya Bernát jegyes misztikájának, jól ismerték Nüsszai Gergely teológiáját, Saint Thierry Vilmos amor illuminatus-ról szóló tanítását, de az Areopagita újlatonikus rendszerét is kedvelték. Jelentős hatást gya-



Jan Van Ruusbroec

korlat Hadewijk, a népnyelven író begina.

A XIV-ik századot a keresztény Európa válságokkal megterhelte időszakai közé sorolhatjuk. A Szentföld végleges elvesztésének ténye jelentős mértékben befolyásolta a közhangulatot, az eszmei célok átmeneti leértékelődéséhez vezetett. Az első keresztények Utolsó Ítéletet váró magabiztos „credója” után Szent Bernát még képes volt fanatizálni az embereket, következetesen sikra szállt a Szentföld birtokba vételéért és megvédelmezéséért. A lendület azonban később elfogyott, kudarcok sorozata után Akkon elesztével kiszorultunk e frekventált térségből.

Mivel Krisztus visszatérése nem következett be, sokan a világi élet kereskedői bankári örömeiben próbáltak némiképpen vigaszt találni. Fenyegető gond volt a pápa és a francia király nézeteltérése is, amely jövátelhetetlen károkat okozott, és az egyházó hatalmának meggyengülését eredményezte de közvetetlen hozzájárult VIII. Bonifác hírtelen halálához is. Ebben az időszokban számos jogtörés történt, visszatetsző brutalitással felszámolták a Templomos lovagrendet, amiért egyforma felelősség terhelte IV.

(Szép) Fülöp francia királyt és az új pápát – V. Kelemt. A teológiai gondolkodás is változott, az addig előbbséggel bíró monasztikus szemlélet mellett egyre inkább teret nyert a hit és tudomány szétválasztását hangsúlyozó nominalista törekvés.

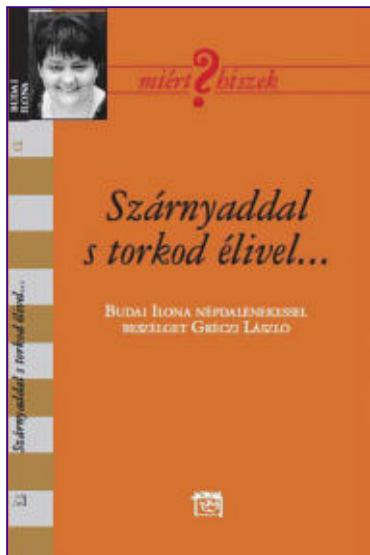
Ilyen korszakban, ilyen légkör szorításában vonult el Ruusbrock a világ számára nehezen megközelíthető, erdő által védett völgybe. Művei időn kívüli metafizikus szellemiségű, de jó értelemben szenvedélyes alkotások. A LELKI MENYEGZŐ-ben az évkör asztológiai példáiát hívta segítségül analógiának a kísértések, kihívások, délibábos örömök leírásához, óvóan: a lélek ébrentartásának érdekében. A misztikus szerző írásaiban az ember nem meghatározott, behatárolt esszenciaként jelenik meg, hanem szellemi realitásként, aki ezért saját „lényeg”-ében, „mély”-ében is áthághatja önnön határait anélkül, hogy megsemmisülne – írja találoán a németalföldi szerző alagondolatait értelmező Balogh Tamás. Jan Van Ruusbroecban olyan személyiséget ismerhettünk meg, aki szelídséggel, türelemmel képes volt egyensúlyban tartani a kizökkent időt.



Hámori Attila

„Szárnyaddal s torkod élivel...”

A Kairosz Kiadó 150-ik kötete a „Miért hiszek” sorozatban



elismeri úgy művészi, mint emberi nagyságát.

Gyermekkoráról, iskolás éveiről, az óvónői pályáról, szülőfaluja mélyesges tiszteletéről, a pályán megélt sikerekről, nehézségekről és még sok mindenről vall őszintén Budai Ilona.

Talán a kötet legmegindítóbb része, ahogy szüleiéről, a szülői házról, édesanyja reggeli ébresztős énekéről, azaz életének arról az időszakáról mesél, amíg el nem hagyta otthonát, ahová mindig örömmel tér vissza. Ezek azok az élményei, erőforrásai, amelyek a mai napig elkísérik. Őszintén vall arról is, hogyan éli meg hitét, valóságát. Beszél a művészi pályája örömeiről és hányattásairól, továbbá választ kapunk arra is, hogy miért kezdett el tanítani. Olvashatunk a magyar nyelv szépségéről, a hazaszeretetről, a magyarság megmaradásáról és nem utolsósorban az édesanyák felelősségéről. Elmeséli, hogyan szövődnek a népdalgyűjtés során életre szóló barátsá-

gok, ismeretségek. A végére hagytam azt, amivel a könyv kezdődik, hogyan született az a Nagy László vers, amelynek címe: „Szóltiátk hattyú – Énekes Budai Ilonának”. A könyv borítóján olvasható az alábbi ajánló:

„A magyar népdalt a maga sajátos népi előadásmódjában már az óvodától fogva kellene tanítanunk. Az elemi iskolában nem is kellene mást tanítani, csak népdalt. Visszaadni a múltat halaszthatatlan feladat.” Györfly István fogalmazott így évtizedekkel ezelőtt. Budai Ilona, több mint negyven éve az egyik legnagyobb népdalénekes vall gyermekkoráról, indulásáról, életéről, hitvallásáról és az előadóművészi pályán eltöltött éveiről.

2003. október 26-án Tarnai Imre alya így köszönte meg Magyarországot, édes hazám... című előadását: „Ilona, Ön csodálatos kincset kapott az Úristentől. Köszönjük, hogy nemcsak megőrzi, de tovább is adja nekünk.”

Ezzel ajánlom én is kedves olvasóink figyelmébe a KAIROSZ KADÓ kötetét. Ha elolvassák, egy őszinte, igaz ember, művész megismerésével gazdagodnak.

Kuruczleky Ilona

A KAIROSZ kiadó **MIÉRT HISZEK?** címmel jelentette meg nagy sikerű interjú sorozat kötetének százötvenedik könyvét, amelyben Budai Ilona népdalénekeskel beszélget magazinunk munkatársa, Gréczi László.

A szerző tíz évvel ezelőtt írt először a Szent Kereszt Magazin számára. Valószínűleg, hogy nem véletlenül éppen Budai Ilonával készített először interjút „Fúvom az énekem...” címmel. Azóta több mint 80 írása, interjúja jelent meg lapunkban.

Írásaiból kiderül, hogy szereti a zenét, ezen belül rajong a népzeneért és a népdalokért, azzal is bizonyította ezt, hogy ő a LUSPAY KÁLMÁN népdaléneklő-verseny egyik szervezője. Tehát az interjúkötet tisztelgés a népdal-népzene előtt is, és nem utolsósorban a főszereplő, Budai Ilona Magyar Örökség Díjas népdalénekes előtt, aki a műfaj egyik nagy egyénisége, az 1970-es „Röpülj Páva” népdalverseny felfedeztetje. Ő nyerte a versenyen az I. díjat és Kodály Zoltánné különdíját.

Ilona nemcsak művelő ezt a szép műfajt, hanem tovább is adja, hiszen harminc éve tanít az Óbudai Népzenei Iskolában, és vezet népzenei táborkat országsszerte. Mivel a szerző régen ismeri beszélgetőpartnerét, érdekli, hogy tiszteli, szereti és



Holló Noémi

Kiss László

Budai Ilona

Zsolczer Csilla

Fotó: Turó András



Petrás Mária vall önmagáról

Névtelen szentek között nőtem fel



Abban a világban, amelyben születtem, imádságos harangozással kezdődött a nap, és avval is ért véget. A családok gazdagságát nyolc-tíz-tizenkét gyermek jelentette. Az öt évestől a legöregebbekig mindenkinek nélkülözhetetlen szerepe volt. Hétköznap azért dolgozott az ember erővel és szorgalomval, mert előtte állt egy-egy ünnep. Az ünnep előtt mindig nagy készülődések voltak.

Az emberek kitisztították lelküköt, életüköt, házukat, istállóikat, oljait, kertjeiket, falujukat, megbocsátottak, megbékéltek, misére mentek szép ünneplőruhába, és délután megjárták egymást. Az ünnepek nagy örömmel teltek, a csángók mindent meg tudtak maguknak teremteni úgy, hogy nem voltak senkinek a szolgái. Tudták, hogy mi a rendje a Világnak, mert a Nap, a Hold, a csillagok, az időjárás és a mély-séges hitük útbaigazították őket. Akármit nem cselekedtek, akármit nem ejtettek ki a szájukon.

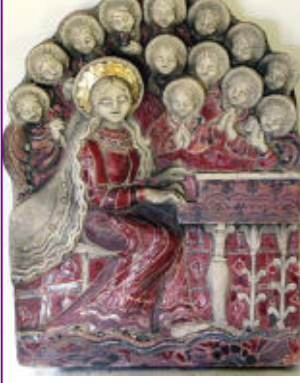
Névtelen szentek között nőtem fel, akik a sereg gyermekükkel körülvéve tudtak énekelve szólni, fenni, gyönyörűen hímezni, varázslatossá tenni azt a nehéz világot. Bőjtvel és imádsággal, Mária erejével elmesszítették a testi-lelki bajokat. Az ő képüköt szeretném példaként a Világ elé tárni.

Sokan nem voltak írástudók, de mindent tudtak ami az élethez kell. Szályka Rózsától Kallós Zoltán egy könyvre való éneket gyűjtött, miközben ő nem ismerte a betűt. S még mennyi imát, mesét tudtak ezen kívül! Tudtak gyógyítani természetes eszközökkel, gyógyfűvekkel. Számatalan tisztító szöveget ismertek, amelyek emberi lélek, állat, mező megtisztítását szolgálták. Nagy tudást birtokoltak az őseink, be volt bástyázva az életünk ilyen védő szokásokkal. Segítő dolgokkal voltunk béke-

ritve, s így más életet éltünk, egyszerűbb, tisztább életet. Ha megbetegedett, vagy megijedett egy testvérünk, mindenre volt egy házi gyógymód, hiedelem.

Otthon mi nem könyvek, hanem szöttek között éltünk. Nem olyan világban nőtem én fel, ahol illetet olvasni, hanem olyanban, ahol talpraesettségre, életre neveltek bennünket. Sokszor elgondolkodom azon, hogy azok a kultúrák, amik eltűntek,

Szent Cecília

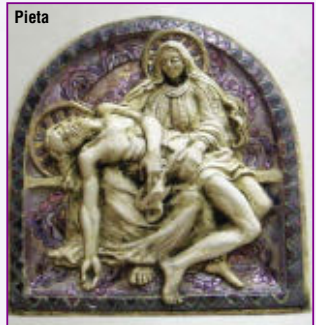


mit tudtak adni egy embernek. A mi csángó kultúránk megadta nekünk, hogy bárhová vet ki a sors, mindenhol meg tudjunk élni, mindent meg tudunk teremteni a házépítéstől a ruhakészítésig. Mi belenőtünk a munkába, s aztán, ahogyan együtt megtanultunk: a szőlő metszésétől a se-lyem főzéséig.

Voltak olyan asszonyok, akik csodálatosan tudtak imádkozni, voltak olyanok, akik csodálatosan tudtak fenni vagy szólni



Székely Szent Család



Pieta

és voltak olyan asszonyok, akik mindent tudtak.

Az éneklés nálunk hozzá tartozott az élethez, minden helyzetben énekeltek az asszonyok, nem kell hozzá különleges alkalom. Tudták a siratókat, a lakodalomban a vidámitókat. Az emberek a dallamo-

Szent Kereszt
POSZTER



Szent László



Szent Erzsébet

Petrás Mária



Kerámiai



Szent Imre



Szent Margit

Keresztény művészek

kat nagyjából tudták, de a szövegeket legtöbbször maguk találták ki, rögtönözték

Angyali üdvözlés



Tulipános kereszt

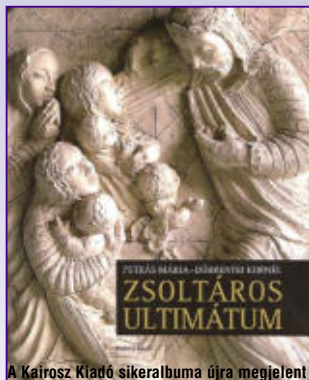


Királyok imádása



abban a pillanatban, amikor énekelni kezdtek. S ez így volt a siratóknál éppúgy, mint más énekeknél. Azért tudják megtalálni, mert a szívükben lévő érzéseket fejezik ki, azt énekelik meg. Az imádságoknál is igaz ez, mert az esőért vagy más égi áldásért végzett fohászkodás is rögtönzés, akkor, abban a percben jön az imádkozó ajkára minden szó. Ha nagyon erősen elmélyed az ember, megtalálja a lelkében a megfelelő igéket, dalokat.

Ha az ember ismeri a gyökereit, tiszteli az őseit és példát is vesz tőlük az életben,



A Kairosz Kiadó sikeralbuma újra megjelent

könnyebben találja meg a saját útját. Nem azt mondom, hogy másolja le a dédszülők vagy nagyszülők életét, de a lényegre biztos talál útmutatót. Éljen meg az ember úgy egy hetet, hogy várja a vasárnapot, amikor templomba mehet, imádkozhat családjáért, országáért, a nemzetért, a világgért, akkor már a következő hetet biztosan másként kezdi.

Mi otthon mindenért hittel nagyon sokat imádkoztunk, és tudtuk hogy nem mindig az történik, amit az ember akar. Amikor az ember visszatekint a kéréseire, rájön, hogy nem is lett volna jó, ha az pontosan úgy teljesül.

Szerintem, minden napot úgy kellene kezdenie, s végeznie az embernek, hogy beszélget az Istennel. Élje meg azt a tíz percet emelkedettségben. Régen nagyon jól tudták ezt. Reggelente megmosdózták az arcukat, felnéztek az égre, s imádkoztak. Azután kezdődött a nap. Voltak olyan időszakok a mi életünkben, amikor kívülről teljesen reménytelennek látszott az életünk, mert szegények voltunk, mégis csodálatos, boldog gyermekkorom volt. Az erőt, a szépséget keresem ezekben a misztériumokban. Mária nekem a jóság, a szépség, a csoda. Szebbet nem tudok.



Megbarátkoztam az agyaggal, s megtanultam lefordítani a kerámiába, amit elképzelek. Amikor eljött az ideje, hogy a diplomamunkát kellett megterveznem, a szülőfalumba szerettem volna egy keresztet az egyik útkereszteződésbe állítani, amire az elveszőben lévő csángó motívumokat akartam felvinni. Evvel jelképezni a mi sorsunkat. Arra gondoltam, hogy mi is úgy vagyunk, mint Jézus, halálra vagyunk ítélve, ezért magunkat, mint jelképeinket tettem volna a keresztre. A pap azonban nem akart szóba állni velem, hallani sem akart róla. Akkor jutott eszembe Déva, s megkérdeztem Bőjte atyát, mit szólna hozzá, ha nekik készíteném a diplomamunkámat. Alkalmazkodnom kellett az épülethez, s kereszt helyett egy több alakos kompozíciót készítem. Krisztus a keresztfán a téma, s abba megmintáztam az én kicsi családom, s a mesteremet egy oszlopfőbe, angyalokkébe és fohászokom munka közben mindig. Ilyenformán: Jóistenem, segíts, hogy felemelkedjünk! Nem is tudom, kire gondolok, amikor ezt mondom: mi, de azt hiszem elsősorban a kicsi népemre, a moldvai csángóságára kérem a segítséget.

Úgy érzem, Istentől kapott feladatom az, hogy azt a szépséget, amit a mi kicsi népünk jelent, elmondjam, főként a kerámián és énekhangon keresztül, mert a moldvai csángóság megőrizte a természetes ösztöneit, tudását, hordozza az ősi hitét, egészen a teremtésig visszamenően. Olyan csodálatos kapcsolatban van az én népem Istennel, az isteni erőkkel, olyan tudással rendelkezik, amelybe beleborzong az, aki kicsit is beletekint életének lényegébe. El akarom mondani, azokat a csodálatos dolgokat, amelyeket nálunk megélnék, átélnek az emberek, azokat az isteni dimenziókat – amelyek a mindennapi élet tartozékai – felvilágitani, megőrizni. Úgy gondolom, ezért kaptam a tehetséget a Jóistentől, mert az a világ lassan eltűnik, átalakul, és a kincset, amelyet őseinktől kaptunk, tovább kell adjuk az utóknak.

A fotóka és szöveget válogatta:
Gréczi László

Az erdélyi Kossuth-díjas költő május 10-én ünnepelte 85. születésnapját. Az, hogy ünnepelte, nem igazán így igaz. Úgy helyes, hogy sok helyen emlékeztek meg a jeles évfordulóról. A Ka-tolikus Szervezési és Továbbképzési Intézetben „Valaki jár a fák hegyén” címmel tartottunk találkozót ezen alkalomból. A 2014. április 29-én tartott este nagyon sokan jöttek el, hogy köszöntsék Nagyga-lambfalva kivételes tehetségű költőjét. Itt volt szülőfaluja polgármestere, tisztele-tese, akiket még sokan kísérték el erre az alkalomra. Sütő Petre Rozália festő-grafikus művész kiállítással tisztelgett előtte. A beszélgetős műsort Takács Bence előadóművész vezette. Sok szép dallal örvendeztette meg a hallgatóságot Bene-dekffy Katalin operaénekes-színésznő, a költő unokahúga. Budai Ilona népdal-énekes egy szép köszöntővel és egy tortával érkezett.

Olvasóinkat az estről képes beszámoló-



„Végzem, mit idő rám mér végzem, ha kell százszorozva! Hinni kell csak, s följutunk mi, föl a fényes csillagokba!”

Kányádi Sándort köszöntöttük 85. születésnapján



val lépünk meg és még valamivel. Március végén a Vatikánban járt a költő feleségével, Magdi néniével. Ez alkalomból a Szentatyának, Ferenc pápának adott át ajándékot, természetesen a verseiből készült különleges könyvet. Sándor bácsi megosztotta

velünk örömét, és kaptunk fotót az eseményről.

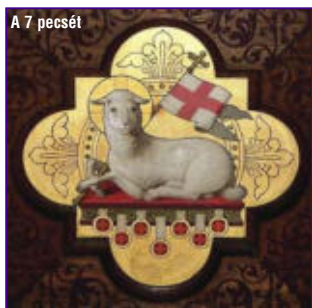
Reményeink szerint a karácsony előtti lapszámunkban beszélgetést közlünk a kiváló költővel, akinek a legfiatalabb korosztálytól a legidősebbekig olvassák, éneklük mondják, szeretik verseit és írásait.

A Jóisten éltesse és tartsa meg jó egészségben sokáig közöttünk.

Szeretettel: Gréczi László és a szerkesztőség

Jelenések könyve IV. rész

A Jelenések könyve IV. részének 10. fejezetét elemezzük, amely két látomást tartalmaz. A 7 egyháznak küldött üzenet, kitartásra szólít fel a keresztényüldözés közepette, a mennyei udvar bemutatása után pedig a 7 pecsét fel-tárta a végidő katasztrófáit, háborút, éhínséget, természeti katasztrófákat. Az egyik betoldott látomásban, egy angyal kinyit egy újabb kis könyvtekerest. A könyvtekercs kicsisége, rövidsége a vég közelségét jelképezi. Isten világra



vonatkozó terve olvasható a tekercsben. A látóknak, furcsa módon, le kell nyelni a tekercset, a szájában édes az íromány íze, de a gyomrában keserű. Azért kell lenyelni az írást, mert így teszi a magáévá, ez azt szemlélteti, hogy aki Isten nevében szól, annak először meg kell értenie az Ő döntését, csak így tudja közölni másokkal. A feladat édes, hogy hirdesse az eljövendőt, de a jövő megismeret szenvedései, keserűséggel töltik el. A könyvtekercs tehát édes, mert az egyház győzelméről ír, de keserű is egyben, mert az üldöztetések szenvedését ígéri. Szenved a kereszténység, mert szüntelenül harcban áll az istenellenes hatalmakkal, de végül diadalt fog aratni.

A 11. fejezetben szintén egy betoldást olvashatunk. A látóknak, vesszőhöz hasonló nádszállal fel kell mérni Isten templomát, a felmérés azt jelképezi, hogy Isten különleges védelemmel veszi

körül az egyházat. A templomnak, az oltárnak, az ott imádkozóknak a felmérése a pogányoktól való megmenekülést jelzi.

A jövendölés abból az időből származhat, amikor a zsidók elfoglalták a templomot, Kr. u. 70-ben, Titusz római hadvezérral szemben. **Josephus Flavius** beszámol arról, hogy egyes próféták azt jövendölték, hogy Isten a lázadó zsidók segítségére siet majd. Amikor ez nem következett be, lelki értelemben, **allegórikusan** értelmezve adták tovább a próféciát.

Jel 11,3.7: „Meg fogom hagyni két tanúmnak, hogy 1260 napig jövendöljenek szőrzsákba öltözve. ...amikor befejezik tanúságtételüket, a mélységből felszálló fenevad... megöli őket.”

A két tanú halála azt jelzi, hogy az



egyház működése sok áldozattal jár, de diadalt fog aratni, ezt hirdeti feltámadásuk. A két tanúnak a szent városban, Jeruzsálemben való működése, az őseghházi jeruzsálemi missziós tevékenységét ábrázolja.

A másik betoldott látomás, az asszony és a sárkány története.

Jel 12,1: „Egy asszony, akinek öltözte a Nap volt, lába alatt a Hold, és a fején 12 csillagból álló korona.”

Az asszony lehet Szűz Mária, vagy az Egyház, a hívők anyja. Az egyház a szentségek által szüli Isten gyermekeit, a kegyelmek osztásában Mária közreműködik. A 12 csillag lehetnek Mária erényei, az apostolok, Szűz Mária lába alatt a Hold azt jelenti, hogy az egyház felett áll minden változó dolognak.

Jel 12,3: „...egy nagy tűzveres sárkány, amelynek 7 feje, és 10 szarva volt...”

Az ősi babiloni mitológiában, és az Ószövetségben is szerepel a sárkány, szörny, óskigyó, a Teremtés könyvében is szerepel, az ördöggel azonos, aki bűnre csábította Évát. A Jelenések könyvében a sátánt szimbolizálja a sárkánykigyó, ahogyan ádáz dühvel folytonosan harcol az egyház ellen. Az asszony-egyház a pusztába menekül a sárkány elől, a pusztába a világ, amelyben az egyház él, de Isten védelme alatt van mégis. Az ósbűn után megjövendölt nagy konfliktus végső szakasza most megy végbe. Ez a fejezet tehát az egyház és az ördög küzdelméről szól.

Papp Nóra

Nemzeti kegyhelyünk



Nemzeti kegyhelyünk, Máriaipócs, az Istenszülő kegyképeinek csodás könnyezésének helyszíne, 20 éve lett város, amikor Szent II. János Pál pápa, ellátogatott a kegyhelyre. Az elmúlt 20 év történéseit és a kegyhelyet mutatja be az a könyv, amelyet Kovács János szerkesztett. A gyűjteményes könyvet, a Máriaipócsi Zarándokházban ismertette az érdeklődőkkel.

Általában a Zarándokház ad helyet az ide érkező lelkigyakorlaton résztvevő hí-

veknek, úgymint a kántorok lelkigyakorlatára érkezett kispapoknak és civileknek márciusban, a kárpátaljai hittestvéreknek, akik Ukrajna békéjéért könyörögtek a kegytemplomban.

Politikusok is megfordulnak a kegyhelyen, pl. Németh Zsolt államtitkár is tartott már idén előadást a Zarándokházban, az Egyház szerepéről a nemzet életében, Seszták Oszkár és Simon Miklós országgyűlési képviselők a Hierothiosz egyesület támogatóiként. Az egyesület

szervezésében, májusban a Zarándokházban, Biblia kiállítást nyílt.

A Máriaipócsi Általános Iskola görögkatolikus felsősei, kiemelkedő eredményt értek el az országos hittanversenyen, Kovács István áldozópap felkészítésével. Kegyhelyünk adott helyet a gyerekbúcsúnak, mint minden évben, emellett az anyák napi búcsúnak, a szörványban élő hívek zarándoklatának, az özvegyek búcsújának, ifjúsági búcsúnak, betegek és gyógyítók búcsújának, és a nagyszülők búcsújának is.

A Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat dolgozói – ápolók, nevelők, pedagógusok – lelki napját Molsyó Tibor atya tartotta. Megújult, megszépült a Nagy Szent Bazil Rendi nővérek monostora, az általuk fenntartott Idősek Otthona. Pünkösdkor Boksay Péter pappá szentelése történt kegyhelyünkön, nyáron pedig Kovács István és Zúró József diakónusok pappá szentelésére került sor.

Kiemelkedő programja volt kegyhelyünknek a „Szent Korona összetartó ereje” című rendezvény, melyen a Szent Korona másolatát lehetett megtekinteni a bazilikában, és két napon át előadásokat hallgatni nemzeti ereklyénkről, történelmünkről.

Az év további részében is várja a zarándokokat az Istenszülő, Máriaipócsra, egy kis lelki felüdülésre!

Papp Nóra

Papszentelés Máriaipócson

Péter és Pál főapostolok ünnepén, 2014. június 29-én Máriaipócson Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyéspüspök áldozópappá szentelte ifj. Zúró József diakónust.

Ifj. Zúró József 1985. június 21-én



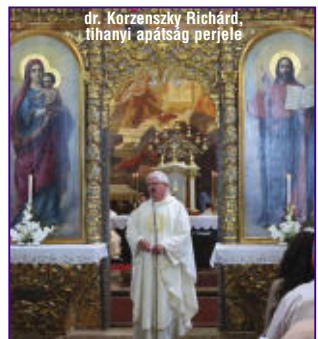
Kocsis Fülöp püspök és Ifj. Zúró József diakónus

született Kisvárdán. A papságra készülve tanulmányait kezdetben Nyíregyházán, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán, majd Budapesten, a Központi Papnevelő Intézetben végezte. A teológusi diplomát megszerelve Budapesten a Rózsák terei görögkatolikus egyházközségnél szolgált, majd tavalyi diakónusszentelését követően a Miskolci Apostoli Exarchátusba került Miskolcra. Újszentelt áldozópapként első

állomáshelyeként a debreceni Attila téri görögkatolikus egyházközségben segédlelkészként kezdi meg papi szolgálatát.

A papszentelésen részt vett és homíliát mondott a zarándokcsoporthal vendégségbe érkező, s pappá szentelésének 50. évfordulóját ünneplő dr. Korzenszky Richárd, a tihanyi apátság perjele.

Forrás: <http://www.gorogkatolikus.hu>



dr. Korzenszky Richárd, tihanyi apátság perjele

A keleti és nyugati egyház

A keleti és nyugati egyház, a tudó két lebenye, mondta nagyon találóan Szent II. János Pál pápa. A keleti, vagyis ortodox és nyugati, vagyis római katolikus egyház között az összekötő híd a görög katolikuság. A görög katolikus egyház rítusában, vagyis szertartásában az ortodoxra hasonlít, hite pedig megegyezik a római katolikuséval, elfogadva a mindenkori pápa vezetését. A görög katolikusoknak a saját rítus mellett, saját fegyelmi rendjük is van. A fegyelmi és rítusbeli sokféleséget (varietas disciplinarum) a II. Vatikáni zsinat is elismerte, a Sacrosanctum concilium (A Szent Liturgiáról) kezdetű konstitúcióban, minden rítust egyenjogúnak tartva, melyeket egyenlő tiszteletben részesít, azt akarja, hogy a jövőben is megmaradjanak, ápolják őket napjaink igényeinek megfelelően vizsgálják felül őket, és töltsék meg életet.

Úgy alakultak ki a különböző rítusok, hogy az apostolok és utódai a térítés folyamán tekintettel voltak, alkalmazkodtak a szocio-kulturális körülményekhez, ezt hívjuk inkulturációnak. Tradícióörök alakultak ki, régi nevén liturgikus családok. Ilyen az antiochiai, alexandriai, konstantinápolyi, káld, örmény rítus. A konstantinápolyi rítushoz tartozik a magyar görög katolikus rítus. Az antiochiai rítus kelet ágába tartozik a római mise őse. A rítus tehát, a népek kultúrája és történelmi adottságai szerint, különböző liturgikus, teológiai, lelkeségi és fegyelmi örökség, amely minden egyes sajátjogú egyházban, a hit megélésének rá jellemző módján fejeződik ki.

A görög katolikus rítus sajátosságai, hogy hívei kovászos kenyérral áldoznak, mindig két szín alatt, és nős papok is szolgálnak az egyházban. A pap a misét a néppel együtt végzi, párbeszédes formában. A görög katolikusoknál a keresztelés után nyomban megtörténhet a bérmlás, amit a pap is kiszolgáltathat, a beavató szentségeket egyszerre szolgáltatják ki. A keresztelési olajat és a betegek keneténél használt olajat a pap is megszentelheti, nemcsak a püspök, mint a római katolikusoknál.

A görög katolikus rítus sajátosságaihoz tartozik a templom különleges tájolása, a templom különleges alaprajza, a keleti típusú szertartási ruhák.

A görög katolikus templom szentélye mindig kelet felé néz, ez a keletelés ha-

gyománya. Azért történik ez így többek közt, mert a keleti Izraelben élt és tanított, halt keresztalhatt és támadt fel Krisztus, alakult meg az Egyház, és keletről várható a Megváltó második dicsőséges eljövetele is. A templom alaprajza görög, azaz egyenlőszárú kereszt, a templom belseje három részre tagolódik, előcsarnok, hajó, szentély, ahol a szentélyt ikonostáz, azaz képpálvány választja el a hajótól. Az oltár fölé baldachin borul. Az oltáron ereklyekendő van, ami Krisztus levételét ábrázolja a keresztől. Ahol a kendőn a kereszt két szára metszi egymást, arra a pontra valamelyik szent földi maradványát varrják be. A héveken nem szabad hozzányúlni, és nélküle nem végezhető liturgia. A templomban mindig jelen van Krisztus, az átváltozott kenyérből a szentségtartóban. Az örökmécses fémláncon lóg le a templom mennyezetéről, nem pedig az oltárszentség tartó mellett ég, mint a római templomban. A görögöknel az örökmécses mindig élő lánggal ég, nem pedig villannyal, mint a római templomban. Csakis az élő láng jelezheti ugyanis Krisztus természetfeletti jelenlétét, tisztaságát, életadó jelenlétét.

Az említett ikonostáz, vagyis képpálvány, fokozatosan alakult ki. A szentélyt a hajótól a templomban eredetileg csak egy kis korlát választotta el. Erre a korlátra, ikonképeket függesztettek. A korlát egyre magasabb lett, míg nem a plafonig ért. A 14. századra, kialakult az a rendszer, melyik ikont, hová kell helyezni. A képek számának és sorrendjének szigorú kánonja van. Az ikontiszteletben, nem bálványimádrásról van szó. A képen ábrázolt szentet tisztelik, és nem imádják. Nem a képet tisztelik, hanem a szentet, akit ábrázol. Krisztus és az Istenszülő ikonja nélkül, nem is szabad misét tartani, ikont csak szerzetes festhet eredetileg. Az elké-



Nicaea ikon I. Constantinus császár és a nikaiai zsinat egyházatyái a nikaiai hivatalos görög nyelvű változatát tartják a kezükben

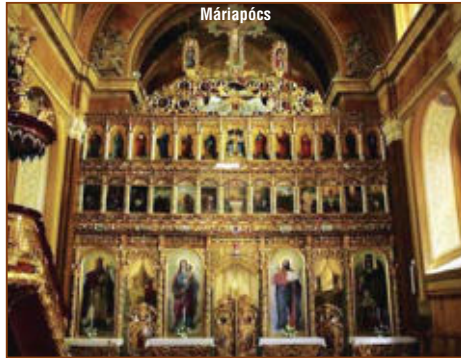
szült ikont felszentelik. Az ikonostáz 48 képből áll.

A görög katolikus pap ruhájának kialakítására hatással volt az ószövegségi



ban széles szövét övvel fog fel a hoszszából, hogy közlekedni tudjon. Legfelülre kerül a palást, a felon. A görög katolikus püspök az Istenszülő kis ikonját hordja a nyaklancán. A püspök koronáján Krisztus és az apostolok láthatók, zárt korona. A görög püspök pástortorbtjának felső végén két egymással szembe néző kígyó van. A görög püspök a kézi keresztjelvel oszt áldást.

A görög katolikus pap, a kétszín alatti



papok ruházata és a bizánci császár díszöltözte is. A három liturgikus szín: fehér, arany, bíbor. A pap az epitrachelion nélkül nem végezheti a liturgiát. Sálszerű ruhadarab, amelynek szarai elől össze vannak kapcsolva és majdnem a földig ér, Krisztus kedves ígáját jelképezi. A püspöktől kapja a pap a felszentelésekor. Ez a ruhadarab a papi tevékenységhez ad erőt és hatalmat, képességet. Ezt a „sálat” a fehér miseruhára veszi fel a pap, ami bő ujjú, földig érő. A bő ujját díszes „mandzsettával” vagyis közelővel fogja össze, hogy ne akadályozza semmiben. Derék-

áldozásnál, áldoztató kanalat is használ, hogy a hívő szájába tudja helyezni az átváltozott borba mártott kenyérröcköt a kehelyből. Az áldoztató kanál használatát Aranyszájú Szent János konstantinápolyi püspök vezette be a liturgiába 407-ben. A kovászos kenyérből kivágott köcskék az arany tányéron, vagyis a diszkoszon fekszenek. A görög tányérnak lábcskáik vannak, a tányéron elrendezett kenyérröcköt csillaggal takarják le, hogy ne essenek le véletlenül sem. A csillag, egyszerűen két egymásba hajtható fémív. A pap szeliteli, kockázza fel a kenyeret, egy lándzsának nevezett késsel. A kés valóban lándzsa formájú, arra a lándzsára utal, amivel Krisztus szívét szúrta át a római katona a keresztben. A kovászos kenyérröckök borral teli kehelyben vannak, a hívek állva áldoznak, keresztbe teszik a kezüket a mellkasukon. Azért használnak kovászos kenyeret az átváltozáshoz, mert a kovás él a kenyérből, megkeleszti azt,

ahogy Krisztus is él az átváltozott kenyérből. Hísen Ő mondja: „Én vagyok az élet kenyere.” A megkelesztett kenyér igazi táplálék. A kenyérbe sütés előtt pecsétet nyomnak. A pecsétben kereszt van, ágai közt görög felirat, IC XC, vagyis, Jézus Krisztus győz. A pap a liturgián a pecsétet a lándzsa alakú késsel kivágja, miközben Izaiás próféta szavait imádkozza, amely az Úr szenvedésére vonatkozik. A kivágott kenyér-pecsétet a tányérra,

diszkosra helyezi, jelképezi. A pap egy szúrás ejt a Báránnyal a jobb oldalán a lándzsa alakú késsel. Régen a görög katolikusok az átváltozáshoz vörös bort használtak, mert ez jobban kifejezi Krisztus vérének, mert amikor a római katona átdöfte Jézus szívét, abból vér és víz folyt ki.

A görög katolikus templomba lépve,

vagy az eucharisztia előtt elhaladva, mélyen meg kell hajolni, majdnem a földig, és úgy keresztet vetni, ez a metánia. A keresztvetésben is ügyelni kell az ujjtartásra! A jobb kéz hüvelyk, mutató, középső ujját összefogjuk, a gyűrűs és kisujjat behajtjuk. Az összefogott három ujj a Szentháromságot jelzi, a behajtott két ujj Krisztus isteni és emberi természetét. Az összefogott három ujjunkkal megérintjük a homlokunkat, szívünket, jobb vállunkat, majd a bal vállunkat. A jobb váll első érintésének jelképes értelme az, hogy Jézus, feltámadása után az Atya jobbára ült, és mi is oda igyekszünk.

A bizánci rítusban a keresztelés, háromszori alámerítéssel történik. A szent liturgiát, a keleti egyházjog szerint, nem lehet hívők nélkül bemutatni, az Eucharisztia közösségi jellege miatt. A magyar görög katolikus Hajdúdorogi egyházmegye alapítása 1912-ben történt. Több, mint 20 keleti katolikus egyházat tartunk számon, összlétszámuk 25 millió fő.



Papp Nóra

Alberti Árpád atyát 1965. június 20-án szentelték pappá Esztergomban. Első diszpozíciója a Nógrád megyei Dejtárra szólította, ahol kántorkáplánként szolgált alig egy esztendő. Majd rövid időt töltött Tokodaltáron, karkáplán az Esztergom–Vár Főplébánián. Budapesten első állomáshelye a Jézus Szíve (VIII. ker.) Temp-lomigazgatóság. Ezt követően 1972 és 1998 között huszonhat évet töltött káplánként a Szent István Bazilikában. A belvárosból Rákospalotára került, ahol tíz évig látta el a Magyarok Nagyasszonya Főplébánia plébánosi teendőit. Nyugdíjba vonulása előtti éveket ismét a belvárosban töltötte, ahol a Váci utcai Belvárosi Szent Mihály templom templomigazgatói feladatait látta el. Negyvenkilenc év után tette le a lantot és vonult vissza.



Magyarok Nagyasszony templom



Belvárosi Szent Mihály templom

Búcsúmise a Belvárosi Szent Mihály templomban

Alberti Árpád atya áprilisban betöltötte 75. életévét. Ilyenkor az egyházi jog szerint minden papnak, kötelező benyújtania a lemondását. Árpád atya benyújtotta lemondását, a bíboros úr ezt elfogadta, és 2014. augusztus 1-i hatállyal felmentette templomigazgatói beosztása alól, és nyugállományba helyezte.

Mi, az atya hűséges hívei most, a búcsúmisén megköszönjük, hogy az elmúlt évtizedekben (egy év híján ötven év) gondozta lelkünket. Minden mise és együtt töltött idő olyan ajándék volt tőle, amit szavakkal nem lehet kifejezni. Lelkipásztori munkája arra épült, hogy a tiszta forrás csakis a mi Urunk, Jézus Krisztus lehet: az értékek belőle fakadnak, tőle erednek. Értékekre érzéket fejlesztett a hittanecsoportok tagjaiban: hogyan éljék meg a helyes viselkedést, a rendes külső megjelenést, a szellemi, lelki kincsek utáni vágyódást stb... Rámutatott a Hozsanna énekekre és a gregoriánokban rejlő kincsekre. Főhívta a figyelmet az „Öröm Útja” stációira, amelyek a szenvedés helyett a dicsőséget, az örömet jelenítik meg a feltámadástól Krisztus mennybemeneteléig, illetve a pünkösdi csodáig. Megszámlálhatatlan latin és magyar nyelvű klasszikus értékű imát, éneket tanított fáradhatatlan igye-

zetettel. Idézek Árpád atya által két héttel megelőtti vasárnapon felolvasott olvasmányából: „A pap ajkának kell a tudást őriznie, és az ő szájából várják a tanítást, mert ő a Seregek Urának követe. Nincs helye a tévedésnek, nincs helye a tagadásnak Isten követe az, aki Krisztus országát és az örök életet hirdeti. N külséje szerint értékeld, hanem küldetése szerint. Azt nézd, amit neked juttatott; mérlegeld, mit tett, és ismerd fel méltóságát.”

Az elhangzottak Árpád atya ars poeticája is. Mert miről is van szó? Ha találkozik a hívő sereg olyan lelki vezetővel, aki megérinti, nem számít a távolság, utána mennek. Így volt ez, amikor a Szent István Bazilikából Rákospalotára került az atya, a bazilikai hívei kijártak a rákospalotai templomba misére és hittanra, majd amikor az atyát áthelyezték az angolkisasszonyokhoz hat évvel ezelőtt, Rákospalotáról is jöttek a hívek nagy számban a Váci utcai templomba.

Árpád atya prédikációi a lélek emelkedését szolgálják. Tevékenységének mozgatórugója mindig a közösségért tenni akarás, a vita communis igénye volt. Ennek lényege, hogy a közösséggel együtt élve a belső összetartozás erősödjön, ebből életerő fakadjon (kirándulások, népdalozások, közös kulturális programok, táborok, hittanórák, lakásszen-

telések, családlátogatások). Érző szívű, művészi ihletettségű templomigazgató, akinek köszönetet mondunk a papi szolgálattért, olyan lelkipásztornak, aki sikerrel nyert meg sokakat a krisztusi úton, és akinek papi méltósága igaz emberi vonásokban vált nyilvánvalóvá a hívek előtt az alázat, az elkötelezettség és felebaráti szeretet tükrében.

Árpád atya példát mutatott a hűségre. Hűségre Krisztushoz, Istenhez és az Anyaszentegyházhoz. Az egyházi küldetéshez hűen végezte a megszentelő és tanító feladatokat mind a mai napig egységben a paptestvérekkel, egységben főpásztorával és egységben a római pápával.

Kérjük a Jóistent, hogy nyugdíjas éveiben is legyen része sok lelkipásztori örömben, Urunk halmozza el Árpád atyát bőséges áldásával. A hívek halás imádsága kíséri fogja nyugdíjas éveiben is. Árpád atya a leveleit minden alkalommal ezzel a mondattal fejezte be: Gratias maximas et Attenta Charitate

Elhangzott 2014. július 27-én a Belvárosi Szent Mihály templomban tartott búcsúmisén.



Szöveg és fotó: Szilágyi Ferenc

Jávor Zoltán

HIT ÉS MAGYARSÁG

Szelezcky Zita élete és művészete a művésznő születésének századik évfordulójára



A szerzővel Kondor Katalin beszélget

Feladatunk a mai, példaképek nélküli világban magyar múltunk feltárása és kiemelkedő egyéniségeinek felmutatása, hiszen „amely nemzet nem ismeri, és nem tiszteli a múltját, annak nincs jövője”. Nagy ívű pályája a nemzet nagy színésznői közé sorolja őt, ám mivel magyarság-mentő misszióját nagyrészt emigrációban, Magyarországról „számlúze” végezte, így idehaza méltatlanul kevesen tudnak róla.

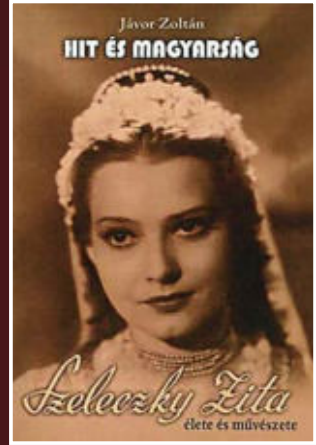
Szelezcky Zita ma is fénylő csillog a magyar színiéjszaka égén, aki tehetségét és szépségét felülről jövő, isteni ajándéknak tartotta egész életében. Nem csevegni, vagy félni kell a jövőtől, hanem felbreszteni az embereket, tenni a hazáért és bízni a magyar erőben! Amint ezt ő tette – fantasztikus hittel és elhivatottsággal, az elmúlt évszázad derekán még itthon – a nemzet kishűgként, az emigrációban modern Dérynéként.

A magyar költészet echós szekerén bejárta a világot, s a szépséges szülőhaza gyönyörű tájait, csodás emlékeit állította hallgatóságá elé, szívvel, érzéssel, megejtő varázssal, ugyanakkor mély fájdalommal, de soha ki nem hunyó re-

ménysugárral, megrázó erővel – mégis annyi bájjal és szépséggel. Hatalmas ívű pályája tehát nemzeti misszióba torkollott a diaszpórában élő magyarok között.

Vallotta: a magyarság megmaradásának egyik kulcsa mindig az volt, hogy írónk, költőink, előadóművészeink nyíltan sorsközösséget vállaltak a nemzettel.

Művészeinknek ma ez nemcsak feladata, hanem kötelessége is!



Erről szól a **HIT ÉS MAGYARSÁG** című kötet... A Szelezcky Zitáról szóló könyv A/4-es méretű, 368 oldalas, benne sok fekete-fehér és színes képpel, és egy gyönyörű 70 perces CD-val, amelyen

a művésznő költeményeket és dalokat ad elő. Elkészült az összes általa kiadott hang-lemez és hangszalag CD-változata.

A Tanácskozó Zsinat ülése Balatonlellén

Az eddigi szokásoknak megfelelően, a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata (továbbiakban: MRETZS) az MNC konferenciájával egy időben tartotta ülését, amelyet Ft. Kovács Zoltán világi elnök vezetett.

A konferencián Ft. Csűrű István nagyváradi püspök a magyar református egység felé vezető útról beszélt, amely igazából csak akkor valósulhat meg, ha azt felülírja, maga az Úr Isten vezetni. A püspök igei megalapozású előadásában hangsúlyozta, hogy igen sok imádságra van szükség, hogy ez az egység valós legyen, mert minden magyar szervezetnek tennie kell azért, hogy a világban szétszórta magyarság – így a reformátusság – egymást erősítve szolgálja Isten dicsőségét. Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke a presbiteri misszió jelentőségéről beszélt. Kiemelte, hogy a presbiterok azok, akik valójában sokat tehetnek Krisztus egyházáért, mert ott énekel azok között, akikhez el kell vinni Isten Igéjét.

Heltai Miklós ny. gimnáziumi igazgató karácsony Sándor gondolatairól, tanításairól szöveg, Autonomia és követelmény – gondolatok családi és iskolai nevelésről, Karácsony Sándor eszméi nyomán címmel. Az előadó sor-



Csángók néppivásoláson



Kovács Zoltán



Csángók

ra vette az autonómia elvének értelmezési kérdéseit és hangsúlyozta, hogy Karácsony Sándor fő elve az volt, hogy nevelő csak az lehet, aki ehhez a szükséges erőbirtokot „felülírja” kéri és reméli. Az előadó a földesi konferenciára hívta a hallgatókat, ahol 2014. szeptember 19–20-ig Karácsony Sándor alapvető és megalapozó munkájáról lesz szó.

Takarák Mihály irodalomtörténész, A magyar kultúra tegnap, ma, holnap című előadása fergeteges sikert ar-

tott. Az előadó a föle megszkott tárgyi ismeret igen magas szinten, lebilincselően adta elő. A szórványügyi problémákat Bóka András, a Szórványügyi Bizottság elnöke vázolta fel, kiemelve, hogy a magyarság szempontjából az egész világ szórványvá vált.

Gábor Lajos ny. esperes a felvidéki magyarság jelenlegi helyzetéről szöveg, hangsúlyozta, hogy még többet kell tenni és imádkozni, hogy a felvidéki magyarok helyzete pozitív változást mutasson. Az estéken kulturális programokat hallottunk, amelyet a forrófalvai csángók szövegáltak, Gyulai Ilona népdal-

okat énekelte, Kis Csongor Aron ceterán játszott. Igen színvonalos előadást hallottunk a moldvai magyarok népi valóságáról, amelyet Harangozó Imre néprajzkutató vázolt fel. A Tanácskozó Zsinat ülését levélben köszöntötte Ft. Steinbach József, a Dunántúli református Egyházkerület püspöke.

Népfőiskolai konferencia-hét Balatonlellén



Tökécskai László történész



Soltész Miklós államtitkár

vel, a Parlament alelnökével egyeztetettek. Az üv. elnök elmondta, hogy az ősi Makkfalván, Nagydobronyban, Nagyvárad-Ösiben, Szepsiben, Csákváron, illetve Sárospatakon feltétlen szeretnénk

A megalakulásának 22. évfordulóját ünneplő Magyar Népfőiskolai Collegium ez évi konferenciáját Balatonlellén tartotta, június 30. és július 6. között.

A konferencia szervezői minden évről kiváló helyet



A konferencia hallgatói

biztosítottak a Kárpát-medencében elszórták és az anyországon élő népfőiskolások számára, de az ez évi, Balatonlellén, a Szent István Hotelben tartott konferencia-hét minden korábbt felülmúlta, az ellátás és az előadások szempontjából is. A Hotel vezetői – ifj. Krajcsovics Mártonnal az élen – maximálisan igyekeztek minden lehetőséget biztosítani a résztvevők számára.

A konferencia Horvay László ny. püspök, a Népfőiskolai Collegium elnökének igei köszöntőjével vette kezdetét, majd Bodnár Ákos – az Etikai Bizottság elnöke – az előjövő református választásokról szöveg.

A konferencia-hetet Kis Boáz, az MNC üv. elnöke nyitotta meg. Megnyitójában visszatérintett az elmúlt több, mint két évtizedre és felvázolta azokat a terveket, amelyek Letzák Sándorral, a Lakitelek Népfőiskola elnöké-

népfőiskolai központokat kiépíteni, az MNC irányításával. Nagy célja a Népfőiskolai Collegiumnak, hogy a Kárpát-medencei népfőiskolák számára egy budapesti központot is létrehozson, ahol konferenciákat, megbeszéléseket, irodákat lehet fenntartani, a Kárpát-medencei népfőiskolai munka összehangolása céljából.

Az üv. elnök hangsúlyozta, hogy új társadalom, meg hozzá kerestényen társadalom építünk, s ebből a munkából a kerestényen népfőiskoláknak mindenképpen orszózlánrészt kell vállalniuk. A fenti célok érdekében lett összeállítva hét programja, ahol politológusok (Tóth Gy. László, Zúrg Péter Farkas), tudósok (Tökécskai László történész, Szidiropulosz Archimédész történész, Drábik János köziró), politikusok (Arató György – EMMI, Soltész Miklós egyházi kapcsolatokért felelős államtitkár, Birák Antal főtanácsos, Csallóközi Zoltán kabinetfőnök, Szili Valéria a Fejér Megyei Europe Direkt Iroda vezetője) szöveg a jelenlevőkzhöz. Esténként kulturális programokat hallottunk, Meleg Vilmos (színművész – Nagyvárad), Boráros Imre és Tarsulata (Komárom) adtak elő. Esténként Gondos Béla művészettörténész diáképes vetített tartott.

Czibere Károlyt államtitkárrá nevezték ki



Czibere Károly, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárrá nevezték ki.

Az államtitkár korábban – éveken keresztül – az MRE Zsinati Iroda Szeretetszolgálati vezetője volt, aki nagy érdemeket szerzett a szociális ellátó rendszer fejlesztésében. Munkája során igen fontosnak tartotta a gyakorlati és az elméleti ismeretek széles körben való elterjesztését, meg akkor is, ha ez bizonyos szempontból próbatétel is jelentett az ágazatban dolgozók számára. A Református Egyházban rendszeressé tette a szeretetszolgálati továbbképzést, ahol a gyakorlati kérdéseket is megválaszolta. A jogszabályi változásokról, a gyakorlatban való érvényesüléseket szem előtt tartva szöveg.

Az Idős Otthonok vezetői bármikor fordulhattak hozzá, bátorítást, biztatást és hasznosítható tanácsokat kaptak föle. Több kitüntetését kapott díjazatos munkájáért.

Erdélyi Géza Hűség című könyvéről

A közelmúltban jelent meg, a Polgári Magyarországról Alapítvány támogatásával, Ft. Erdélyi Géza ny. felvidéki püspök Hűség című könyve.

A kötet jól mutatja be azt az életutat, amelyben a rendszerváltás első szabadon választott püspöke a Felvidéken bizottságot tett, a megtartó Istenbe vetett hitéről. A könyv élénk adja az óriai felmenőket és a gyermekeket, „tükörcserepeket” is.

Erdélyi Géza 1937. április 2-án, az abari parókiaán született. Elemi iskoláit a málicai szlovák iskolában kezdte, de élesen élnek benne, mind azok a társadalmi változások, amelyekkel pl. a kolhozosítás is jelentett. A teológiát Prágában végezte, s ezekről az évekről szép emlékeket őriz szívében. Lelkészi szolgálatát a rimaszombati Zsinati Irodán kezdte, majd Szalócán, Rozsnyón, Hanván és Rimaszombatan folytatta szolgálatait. A rozsnói lelkesége idején dolgozta fel a 14 nyelvű, bethleri Andrásy Könyvtár anyagát. Prágában művészetförtérészti diplomát szerzett ott doktorál is. A rendszerváltás után Prágában ta-

nít, majd Komáromban püspökké választják, amely tisztséget két cikluson át viseli.

1962-ben ismerkedik meg feleségével, akivel sokat sétáltak és beszélgettek „zenéről, költészeiről, hivatásról, nevelésről, erkölcsről... politikuskok arroganciájáról”. Feleségével való találkozásáról röviden és tömören ezt írja: „Számomra a Daniellával együtt töltött idő feljebbtelelt. Mind inkább közeledtünk egymáshoz, a nagy betűs ÉLETHÉZ. Január utolsó napjainak egyikén, közeli ismerősökkel együtt szánkóztunk az Akasztó hegyen és mielőtt hazakísértém volna őt, számúra váratlanul, de határozottan felfedtem szándékomat... Nem kértem tőle mást, csak hűséget. Hűséget az élet minden területén: hitben, gondolkodásban, emberi magatartásban, hűséget nemzetünkhez, kultúránkhoz, hagyományainkhoz... Hűség nélkül csak árulás van.” Daniella vállalta ezt a hűséget, aminek következtében immár 50 éve vigyáznak egymásra, szerencze egymásnak örömet, örülnek gyermekeiknek, unokáiknak.



Erdélyi Géza Kövér László házelinnkel

Az igen sok képpel készült kiadvány mind egyegy momentum Erdélyi Géza életéből. A kiütetésekről, a szolgálatokról, a Csiba Kálmánnal és Tőkés Lászlóval való barátkozásról, a Tanácskozá Zsinaton és a Népfőiskolai Collegium fórumán való megnyilatkozásról, stb. Sajnálhatjuk, hogy a könyvből kimaradt az Orbán Viktor miniszterelnökkel, a római pápával való találkozás képei...

A könyv olvasmányosan mutatja be Erdélyi Géza egyházi vezetői életének útját, örök emléket állítva annak, amire hivatott és amit mindig jó lelkiismerettel, Isten dicsőségére végezt.

Református Egyházi Napok – Őrszentpéter

Őrszentpéteren tartotta a Dunántúli Református Egyházkerület az ez évi Református Egyházi Napokat. A találkozó fő Igéje a következő volt: „Őrthelyemre állok, oda állok a bástyára, figyelek, várok, hogy mit szól hozzám.” (Habakuk 2, 1)

A háromnapos konferenciát Székely Péter, az Őrségi Református Egyházkerület esperese nyitotta meg. Beszédében hangsúlyozta, hogy az alkalom kiváló lehetőség az Istennel és az egymással való találkozásra. A mi felelősségünk abban áll, hogy minél több embert vezessünk Jézushoz.

Köntös László, a Dunántúli Református Egyházkerület főjegyzője kiemelte, hogy nem csak Habakuknak kellett az őrthelyre állni, hanem a mai embernek is és beismerni, hogy mindnyájan megváltásra szorulunk. S ez az egész világ, minden emberre igaz.

Steinbach József, az egyházkerület püspöke hangsu-



Őrszentpéteri református templom

lyozta, hogy nem csak az Őrségben van a találkozó, hanem hogy RENDben is van a reformátusság. „Jelen vagyunk és szolgálunk. Imádkozunk és énekelünk” – mondta.

Vladár Gábor, a Pápai Református Teológia rektora hangsúlyozta, hogy életünket példamutatóan kell élni, mert ha nem így tesszük, akkor az Ézsaiás 7, 9-ben írtak valószínűleg meg, vagyis: „Bizony, meg nem maradtok...” Eppen ezért, az igaz ember létezésének módja a hitben való élet.

Mert csak az Istenbe vetett hit által van lehetőség a megmaradásra.

Steinbach József püspök a vasárnapi záró istentiszteleten arra buzdította a jelenlevőket, hogy mindenki keresse meg a saját őrthelyét, mert az őrködéshen nem csak magunkra kell vigyázni, hanem az igaz, igei értékekre is. Ezzel önzük meg a másik embert, ezzel önzük meg az egyházat, a keresztyén embert és nemzetünket.

A Népfőiskolai Collegium Csángóföldön

A közelmúltban jelent meg a Népfőiskolai Füzetek XXXVIII. kötete, mely a csángó kutatás legutóbbi eredményeit rögzíti. A kiadvány a Bogdánfalván, Csikfaluban és Trunkon végzett munkát rögzíti, mintegy 140 oldalon.

A kötet Lakatos Demeter, Iancu Laura és Duma-István András verseit is tartalmazza, valamint Halász Péter és Harangozó Imre szociológiai tanulmányait is olvashatják az érdeklődők. Az Előszóban Nagy Lenke Duma-István Andrást idézi, aki ezt írja: „Magyar lélek mindig éljen, / Légyen példa emberségben!”



A Tanácskozá Zsinat Nagydobronyban

2014. február 28-március 2-ig Kárpátalján tartott konferenciát a Tanácskozá zsinat. Az alkalmon találkoztak a környék gyülekezetei, így pl. Dimicső, Szernye, Tiszaágytelek, Kisdobrony, stb. A konferencián előadók hangzottak el, Szabó Dániel, Horvák László, Radvánszky Ferenc, Béres László, Majoros Béla és dr. Kis Botáz részéről. A tanácskozáson Gyulai Ilona, Kis Csongor, Sepski Klaudia és Hasió Judit is szolgáltak. A szervezői és a nagydobronyi református templomban nagy érdeklődéssel hallgatták a jelenlevők az előadókat.



Horvák László ny. püspök előadást tart



Roma gyerekek műsort adnak



A konferencia hallgatói

Harangszentelés Csákváron

A közelmúltban harangszentelő ünnepi istentiszteletet tartottak a csákvári gyülekezetben. Ezen az alkalmon szentelte fel főtiszteletű dr. Szabó István, a Dunamenti Református Egyházkerület püspöke azt a 11 mászós harangot, amelyet Marton János volt presbiter adományozott a gyülekezetnek. A méltóságteljesen konduló, messzire hangzó harang megáldását követően, felsendült a 90. Zoltár, s a harang magasba emelkedett.



Az oldalakat összeállította: dr. Kis Botáz

Végzettsége:

1967–1971 Művészeti Liceum
Marosvásárhely középiskola

1972–1976 Ion Andreescu Művészeti
Egyetem

Kolozsvár – képgrafikusi és rajztanári diploma

Díjak:

1996 Invenció'96 díj

1997. A Molnár Mátvás Alapítvány művészeti
díja

1997 és 1999 Európa Parlament Dícsérő
Oklevele

2002. „Martonvásárárt” díj

2006. Martonvásár Kultúrájáért

2013. Fejér megyei PRIMA különdíj és
második helyeztet a különdíjasok kategóriában
közönségsvavazatok alapján

Munkái megtalálhatók köz és magánügyje-
teményekben Romániában, Magyarországon,
Európa más országaiban, és a tengeren túl.



Fotó: Orosz Imre

Martonvásár belvárosában a száz éves családi ház ad otthont, az Erdélyből áttelepült négy generációs családnak. A melegen süttő Nap érleli a hátsó kert veteményeit és virágait. Előző héten, még hangos volt a műterem a rajzsakkörös gyerekektől. Ma már csak a padlásról hallani kalapálást, mely a tetőtér beépítését jelzi, ugyanis szeptembertől, a fenti új műteremben indul a tanító, és alkotó élet. A falakon körben festmények, grafikák Sütő Petre Rozália művésznő munkái láthatók. Ebben a környezetben kérdezem hitben eltöltött életéről.

Honnan indult el az életbe?

Székely faluban Nagyalambfalván születtem, 14 éves koromig ott nevelkedtem református családban. Nagyszüleim, szüleim templomba járók, sőt nagyapám presbitéri tisztséget viselő hívő ember volt. Négy évvel fiatalabb öcsémrel konfirmáltunk, bár nem volt kötelező, de mi annak éreztük, hogy vasárnaponként az istentiszteleten részt vegyünk. Hamar elkerültem otthonról, sajnos a kommunista érában, bentlakásos iskolában, nem igazán lehetett hitünket



Gyökerek

Összekötőnek érzem magam

Beszélgetés Sütő Petre Rozália grafikus festőművész és rajztanárral



tus templomban esküdtünk, és most is rendszeresen oda járunk. Lányaim konfirmáltak, és unokáim most részesülnek hitoktatásban.

Alkotásaiban mennyire fejezi ki hitét?

Reformátusként az Isten-ábrázolást kerülöm. Mostanában épületeket szoktam festeni, a templom nálam a hívő ember szimbóluma, legfelsőbb érték, ahol megélheti hitét a közösségben.

Mit érzett szülőföldjének elhagyásakor?

Úgy neveltek, hogy ne határokba gondolkodjunk, hanem nemzetbe, nyelvbe. Székelyföldön lehetett fogni a Kossuth rádiót, és azon nőttem fel, később Nagybányán 15 évig a magyar televíziót néztük. Kolozsváron a művészeti egyetemet magyarul végeztem, baráti társaságunkkal is magyarul beszélgettünk. Magyarul éltem



Jurta5

megélni, csak úgy magunkban. Ez bennem is maradt, hitemet magánügynek tartom. Férjem római katolikus, de reformá-



Kegyelvek füstje

Erdélyben, semmi közünk nem volt Bukaresthez, románul a mai napig akcentussal beszélek. Gyerekeim is magyar iskolába jártak, de amikor kezdtek összevonni, szűkült a lehetőség, az lökést adott és döntőtünk, hogy átvőjünk.

Miért választották Martonvásárt?

Nagybányán szabadúszó művészként éltem, Ceausescu világban meg lehetett élni a festésből, képeket el lehetett adni, áruk voltak. Sőt, aki rendszeresen dolgozott,



Albaregia II.

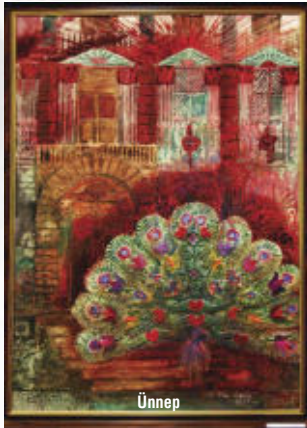
nyugdíjban is részesült. Fiatalon megbecsült művészként jöttem el, négy szobás, műtermes lakást hagytunk ott. Férjem állattenyésztő mérnök, helyhez kötött munkával rendelkezett. 1989 februárjában, először Borsod megyében kapott szolgálati lakással állást. Évfolyamtársa segítségével, fél év múlva már itt dolgozhatott. Hat évig albérletben laktunk, utána költöztünk ebbe a házba. Meglehetésünk miatt legalább fél állás erejéig dolgoznom kellett, az itteni iskolában rajztanárrá lettem, megalapítottam a művészeti tagozatot. Két diplomám közül az egyik rajztanári, amit nyolc évig mentővárként kamatoztattam, azután egyik napról a másikra otthagytam az iskolát. Itthon szakkör formájában rajzra tanítom a gyerekeket eleinte 20–22-en jöttek, sajnos mostanra lecsökkentek 4–5 tanítványra. „SPR csoport” néven nemzetközi pályázatokra küldöm rajzaikat, legtöbbször komoly díjakat nyernek. Volt, hogy csak mi képviseltük az országot. Benedek Elek meséihez rajzpályázatot hirdettek. A 11. kötetet nyertes gyerekekkel illusztrálták, 15-ből 9 gyerek a csoportomból került ki. 15 éve részt veszünk Portugália rajzpályázatain, már 30 arany



Csak tiszta forrásból



Festmények



Ünnep

és ezüstérmet nyertek tanítványaim. Most, egy londoni internetes galéria felhívására küldtünk képeket.

Mit tart értékeknek?

Érték: hitem, családom, munkám, az egészség, emberség. Ezeknek a fogalmaknak együttesen jelen kell lenni, ilyesmit próbálok kifejezni munkáimmal. Érték nélküli szépség nem érdekel, de ha mégis megfog, keresem a mögötte rejlő lényegyet is. Ha egy tárgy felkelti érdeklődésem, kö-



Értékeim

ré próbálok mondanivalót köríteni, valamit kifejezni munkámon keresztül.

Mik a tervei?

Öregszem, utóbbi időben az itthon-on otthon foglalkoztatott, ilyen címmel képeimből összeállítottam egy kiállítási anyagot, és három évvel ezelőtt visszavittem Erdélybe a magyar lakta területekre, ahol annak idején jártam. Összekötőnek érzem magam, aki itt is van, ott is van. Számomra fontos épületeket kezdem rajzolni, kollorgráfiát készítettem, ez sokszorosított eljárás, mélynyomat, ahol kartonra mindenfélét felragasztok, annak lenyomatából alakulnak ki az épületek. Ha színezem, akkor színes kollorgráfia lesz. Grafikus vagyok, ezeket a nyomatokat beépítem nagyobb kompozíciókba, széttépek, felosztom, ismétlem, a mondanivalóknak megfelelően. 100–150 ilyen nagy képem van, és szeretném más városok épületeit is így megfesteni. A lényeg, hogy legyen a képeimnek mondanivalója!



Szöveg és fotók: Németh Andrea



Szent László-napi Bukovinai Székely Találkozó először

A Budapesti Székely Kör első alkalommal megszervezte meg a Szent László-napi Bukovinai Székely Találkozót 2014. június 28–29-én Budapesten, a Reménység Szigetén. A helyszínt az Erdélyi Gyülekezet biztosította. A nyitó eseményen beszédet mondott Kóka Rozália Magyar Örökség-díjas mesemondó, népdal- és népmesegyűjtő, Ferenc Vilmos, a Budapesti Székely Kör elnöke és Zalatnay István, az Erdélyi Gyülekezet vezető lelkésze megáldotta a résztvevőket. Közreműködött az Osztováta Együttes, moderált Frigyesy Ágnes, a Találkozó médiafőnöke.

Az ünnepi megnyitót követően Hévízi Józsa, az Erdélyi Szövetség elnöke Szent László és a magyar királyság, mint európai hatalom címmel tartott érdekes előadást, őt követte Medvigy Endre irodalomkutató előadása Nyíró József Madéfalvi veszedelem című könyvéről.

Délután a Hidas Székelykőr Néptánc Egyesület tagjai kápráztatták el az érdeklődőket hagyományörző néptáncukkal. Fel nőttek, fiatalok és egész kicsi gyermekek is táncolnak az együttesben. Szent László királyunk alakját idézte fel Ft. Csipak Csaba székelykevei katolikus plébános június 28-án bemutatott esti szentmisében, majd másnap Ft. Halász Béla református püspök hirdette Isten igéjét a Találkozó keretén belül.

A Szent László-napi Bukovinai Székely Találkozó sztár-vendége Tamás Gábor volt. A neves előadóművész kifejezetten erre a koncertre érkezett Svédországból, s mint mondta: Ferenc Vilmos, a Budapesti Székely Kör hívására szívesen érkezik akár Verőcérre, akár a Reménység Szigetére.

A Szent László-napi Bukovinai Székely Találkozó kiemelkedő programja volt a június 29-i Székelyföld autonómiája elnevezésű kerekasztal-



Csóti György és Izsák Balázs

tal-beszélgetés, szintén a Reménység Szigetén. A tanácskozás Hévízi Józsa, az Erdélyi Szövetség elnökének bevezető előadásával kezdődött, majd Potápi Árpád György államtitkár kormány-szintű döntésekről szólt, míg Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke beszámolt az



Tamás Gábor

aktuális székelyföldi autonómia-kérdésekről. Őt követte Kalmár Ferenc KDNP szakértő, Csóti György v. országgyűlési képviselő és György-Mózes Árpád, a Székelyföldért Társaság elnöke, akik véleményükkel gazdagították a problémakört.



Ft. Halász Béla református püspök

A zsúfolásig megtelt teremben az autonómia-kerekasztal beszélgetés zárultával Psalmus Hungaricus címmel Meister Éva erdélyi színművész önálló verses műsora következett. Délután Kocsis István erdélyi magyar író a magyar szakrális királyokról, míg Tamás Menyhért József Attila-díjas író a madéfalvi veszedelemről



Ft. Csipák Csaba

tartott előadást. Dévai Nagy Kamilla és növendékei a szabadban tartották meg zenés műsorukat, majd a Monori Strázsák Néptáncgyűttes fergeteges táncprodukcióval mutatkozott be. Remek hagyományörző táncukkal nagy sikert arattak... A kétnapos program a Siculus Együttes koncertjével végződött.

A bukovinai székeleyek magyar népcsoport, mely egykor Bukovinában telepedett le. Őseiket Hadik András tábornok gyűjtötte össze a Moldvában szétszóródott székeleyek közül. Őt falvat népesítették be a 18. század végétől egészen 1941-ig, amikor az akkori magyar kormány Vajdaságba telepítette őket. Amikor 1764-ben Mária Terézia újraszervezte a határőrseget, Székelyföldön az erőszakos sorozás a madéfalvi vérengzésbe torkollott: osztrák katonák lemészárolták több száz székelyt, mert azok megtagadták



Kóka Rozália



Monori Strázsák Néptáncgyűttes



Szombati szentmise

a hadseregbe való bevonulást. Ezek után több ezer székely menekült át a keleti határon Moldvába, és részben a csángók között telepedett le. Miután a Habsburg Birodalom 1774-ben megszerelte Bukovinát, az osztrák-porosz háborúban kitűnt Hadik András tábornok (Berlin megarcolója) összegyűjtötte a Moldvában szétszóródott székeleyek egy részét, és letelepítette őket Bukovina öt falujában. Így alakult ki a bukovinai székeleyesség. Az alapított falvak: *Istensegits, Fogadjisten (1776), Hadikfalva, Józseffalva (1785) és Andrásfalva (1786).*

Szöveg és fotók:



Frigyes Ágnes



Monori Strázsák Néptáncgyűttes

Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház

Augusztus 20. (18.00) – 23 (13.00)

Ft. Dr. Fábry Kornél atya lelkigyakorlata: „Újrakezdhetsz...”

Augusztus 24. (18.00) – 27 (13.00)

Ft. Dr. Gál Péter atya, pécsi teológiai tanár SZABADÍTÓ lelkigyakorlata:

„Jézus Krisztus megszabadít”

Augusztus 28. (18.00) – 31 (13.00)

Ft. Prof. Dr. Bolberitz Pál atya lelkigyakorlata egyházi és világi személyek részére

Szeptember 04. (18.00) – 07. (13.00)

Ft. Sajgó Szabolcs S1 atya lelkigyakorlata:

„Bácsi a boldogtalanságtól – Jézus nyomában Ferenc pápával”

Szeptember 15. (18.00) – 18 (13.00)

Ft. Dr. Seregély István érsek úr lelkigyakorlata:

„Kereszténységünk a mindennapokban”

Szeptember 29. (18.00) – október 02 (13.00)

Ft. P. Kovács Cs. Albert karmelita atya lelkigyakorlata: „Ima és lelki élet”

Október 22. (18.00) – 25 (13.00).

Ft. Dr. Gál Péter atya, pécsi teológiai tanár GYÓGYÍTÓ lelkigyakorlata:

„A szenvedés titka – Jézussal szenvedek, Jézussal gyógyulok”

JELENTKEZÉS:

Tel: 26/383-212, 30/466-0749

Lévelelcm: 2016 Leányfalu, Mórincz Zs. út. 141.

E-mail: szentgellertthaz@katolikus.hu

Web: <http://szentgellertthaz.katolikus.hu>

**Konferenciák, továbbképzések lebonyolítását is vállaljuk!
Várjuk családok, diák- és kiránduló csoportok jelentkezését is!**

A nagycsalomjai romtemplom



A közelmúltban Nagycsalomján (Velká Calomija) jártunk, az Ipoly folyó szlovákiai oldalán elterülő településen. A falu egykori, Árpád-korban épült templomát a tatárok lerombolták, de később a falu újjáépítette, majd a 19. század közepére fokozatosan elpusztult. Történészek és régészek szerint a nagycsalomjai romtemplom nagy valószínűség szerint Szlovákia legrégebbi, írásos forrásokkal is igazolt templomainak egyike.



Nagycsalomjai aquamannile

A rom arról is híres, hogy a közelében találtak 1947-ben egy bronzból készült aquamanilét (egyházi szertartásoknál használatos víztároló edényt), amely Szlovákiában is egyedülálló. A Besztercebányai Múzeumban őrzött 12–13. századi, kürtös, szabályával felfegyverzett lovast ábrázoló bronzedény a korabeli viselet és a lószerszámok ábrázolása miatt is egyedülálló.

A rom felújítás előtt

2007-ben a romtemplomot régészileg feltárták, majd a falakat konzerválták és egy részüket korhűen visszaépítették. 2014. július 6-án katolikus és evangélikus szentmisét tartottak a felújított romtemplomban. A látogatók a templom falain, majd később a művelődési központban – **Gréczy László** kiállítás szervezőnek köszönhetően – **Petrás Mária** keramikumművész kiállítását tekinthették meg.

Gréczy Lászlót kérdezem erről a szép élményről.



Mise a felújított romtemplom oltáránál



Maczkó Mária énekel

Őrülök, hogy itt lehetek, annak meg főleg, hogy ha csak morzsákkal is, de munkámmal hozzájárultam ehhez a szép ünnephez. Petrás Mária szemet gyönyörködtető kerámiai külön életet élet templomon belül és kívül. A templom úgy helyileg, mint a helyreállításában is csoda. Balassagyarmattól csak pár kilométerre található, feltétlenül meg kell nézni annak, aki erre jár.

Nagy Mihálynak, a falu polgármesterének köszönöm, hogy részese lehettem ünnepünknek. Valahogy így kell gondolkodni a falu első emberének. Menteni a még menthető, becsülni a múltat és kultúrát adni a lakosságának. Mondjanak néha egy fohászt munkájáért. Megérdemli!

A romtemplomi misét Maczkó Mária Magyar Örökség-díjas énekművész előadása zárta. A délután folyamán a művésznő a község 1911-ben épült Szűz Mária (Magyarok Nagyasszonya) tiszteletére szentelt római katolikus templomban is tartott egy hosszabb előadást. Nagy Mihály polgármester úrtól megtudtuk, hogy a felújított templomromnál történelmi-szakraális emlékhelyet szeretnének kialakítani. Szakraális és kulturális célokra használnák a templomromot. Koncerteket, ifjúsági rendezvényeket képzelnék el a közel ezeréves falak között.

Szöveg és fotók:
Kis András



Nagy Mihály Nagycsalomja polgármestere

Bemutatjuk a Kendermagtalanító Drogeles Egyesületet

Gáspár Károly morálteológussal beszélgetek a családjáról és az általa alapított Kendermagtalanító Drogeles Egyesületről, amelynek ő az elnöke. Kérem, mondja el történetét a Magazin Olvasóinak.

Gáspár Károlynak hívnak, a Kendermagtalanító Drogeles Egyesület alapítóelnöke vagyok, ami annyit jelent, hogy 1999 óta kábítószert ellenes tevékenységet folytatok, mondhatom életvitelszerűen. 2005 decemberében, a Kendermag Egyesület, a marihuána liberalizációs egyesület ellenében hoztam létre az enyémet.

Mi volt az indító oka a tevékenységének?

1998. november 19-én Karezs fiam, aki akkor 21 éves volt heroin túladagolásában meghalt. Ezt, az azóta eltelt 16 év alatt sem tudtam feldolgozni, ezért én a kábítószert egyik legelszámba ellenfele vagyok. Nem passziómból járok a Kárpát-medence iskoláit az alsótól a felsőig, minden korosztálynak tartok előadást, ahova meghívnak.

Őn szerint mennyire felelős egy iskolában, ha kiderül, hogy a gyermeke kábítószertüregű?

A szülőket nem lehet felmenteni, igen komoly a felelősségük, de a hozzám hasonló szerencsétlen sorsú szülők védelmében azt tudom mondani, hogy senki nem akarja elhinni, hogy az ő gyereke, akit annyira szeretnek és viszont, ezt megteszi, elsősorban saját magával és velük szemben. Mindig mondom a gyerekeknek, hogy nem csak önmagukat tesszik tönkre, hanem a környezetüket, a szeretteik életét is.

Miért nem vették észre időben Karezs függőségét?

Észre kellett volna venni, csak a saját életem éppen akkor romokban hevert. Elvezítettem a munkahelyem, a feleségem úgyintsem, a Karezs meg bevonult katonának. A katonságnál kóstold bele a marihuána, tehát nem is akadályozhatuk volna meg, amikor ezt elkezdte. Ezért én a marihuána ellen harcolok leginkább, mert ez a kapudrog, ezzel kezdődik, ez vezet a többi kemény drog fogyasztásához. Ezért nem értek egyet a Kendermag Egyesület propagandájával és hirdetem az ellenkezőjét.

A problémák ellenére, miért a droghoz nyúlt a fia, miért nem a szülein próbált meg segíteni?

Karezs mindig egy nagyon érzékeny gyerek volt, mindenben segítőt, mellénk állt, de úgy érezte, hogy ez kevés. Szinte minden kábítószeres gyerek anamnézisében benne van, hogy a családja életében hirtelen valamilyen nagy változás, elszegényedés vagy megzavargodás állt be. A mi esetünkben is ezt történt, az elszegényedésünk után váratlanul jött az üzenet az osztrák nagymamától, aki viszont nagyon tehető, asszony volt, hogy ápolásra szorul. Kimentünk hozzá, hogy ne kelljen szeretetthonba költöznie. Ő mentett meg minket anyagilag. A megváltozott körülmények vezettek tulajdonképpen



Vitéz Gáspár Károly a Szent Korona Társaság Drogeles és Hiteleli feladatok vezetője

Karezs halálához. Idehaza egyik napról a másikra éltünk, a rezsit sem tudtuk már fizetni, és ugyanakkor az osztrák nyugdímamnak 280 ezer forintnak megfelelő nyugdíja volt. Egy egzisztenciáját vesztett család hirtelen anyagilag jó helyzetbe került, ez nála valamiféle ambivalens érzést váltott ki, de hozzá kell tennem, hogy senki sem tudja igazából, hogy a másik lelkeben mi zajlik le.

Csak ez indokolta Karezs kábítószerezését?

A Karezs egy gyenge ember volt, nem tudta leküzdeni a kíváncsiságát, elkezdett uralkodni felette a szer, és a végén már csak a szer számított neki. Karezs tragédiájának a hatására beiratkoztam a Pázmány Péter Katolikus Egyetemre, hiteltanár lettem, azért hogy a gyerekeknek ne csak a szerről beszéljek, hanem ennél többet adjak.

Karezsen segített volna ez a lelki többlet?

Amikor már függővé vált a drogtól nem, de ezt megelőzően segítség lett volna. Szinte vele egyidőben még két másik barátja is meghalt túladagolásban Újpesten.

Vallásosan nevelték Karezst?

Igen, volt elsődleges, bémálkozó, rendszeresen járt misére. Van még két gyerekem, és négy unokám, de az ő elvesztését nem lehet pótolni. Halála után összeszedtem a róla készült összes családi videofelvételt, meg a rendőrségtől kapott képeket a helyszínelésről, és megkerestem vele dr. Paulus Alajos, Balázs Béla-díjas filmrendezőt, aki, sajnos, már nincs közöttünk, és ebből lett a „Karezs végakarata” című film. Ez, 12-14 évvel ezelőtt óriási vihart kavart, ez lett minden idők legkeményebb kábítószert ellenes filmje. A film bemutatja az életvidám Karezst a kezdetektől a tragikus végkifejletig, a szétrobbant arcját. A filmre alapozva mondom el a magam tapasztalatait a fiataloknak. (www.karezsvégakarata.hu)

Kábítószert ellenes propagandájára mennyire fogékonyak a hivatalos szervek, támogatják-e missziós tevékenységét anyagilag.

Nagyon sok fórumon szerepeltem, nem vagyok megalkuvó, ha kábítószerről van, mert a kábítószert ellenesség szerintem egy életforma kell, hogy legyen minden jó érzésű ember számára.

Ezt a dolog súlyának megfelelően kell kezelni. És ehhez nem kaptam elég hivatalos támogatást.

És miért nem? Mi volt az oka?

Topolánszki Ákosnak, még az első Fidesz-kormány kábítószertügyi helyettes államtitkárának elküldtük a filmet, amelyre az volt a válasz, hogy nem savasolja az iskolákban való bemutatását. Dacára annak, hogy egyházi ember, liberalizált módon képviselte a fiatalok ügyét, amelyt én, mint hitnarrátor, nem tudtam elfogadni. Egyedül Harrach Péter, volt családügyi miniszter-től kaptunk támogatást és engedélyt a film vetítésére. 2004-ig szinte minden fórumon és médiában leadták a filmet, a MOKÉP is bemutatta.

Mi történt 2004 után, miért csökkentek az előadások.

2012-ben már alig voltak előadásaim, 2 felvidéken és 6 itthon, viszont 2010-ben még 82 volt felvidéken és 7 Magyarországon. Én az egzisztenciámat adtam fel, elvesztettem az egészségemet, az összes pénzem, a nagy házamat azért, hogy a kábítószert ellenességnek éljek. Kilenc éven át jártam az országot, mindenhol ingyen tartottam előadást. De nem panaszkodom, boldog vagyok, azt csináltam, amit én akartam, az elveimért életem. Viszont sokan vannak döntéshozói pozícióban, és a kábítószert ellenességben, 2008-ban, 17 milliárd volt kiosztva az erre kijelölt hivatalok között. Én ebből semmit nem kaptam, soha semmilyen szubvenciót. Az egyesületünk közhasznú, a saját nyugdíjamból tudom a kiadásokat fedezni. A felszerelésünk is tönre mentek, még a saját autóm is összetört.

Úgy tűnik a határon túli magyarságot jobban érdeklik az Ön előadásai, mint az itthoniakat.

Igen, sokkal több előadást tartok tágabb értelemben a Kárpát-medencei fiataloknak. Én másképpen beszélek a drogról, nem úgy, mint egy orvos vagy jogász. Én érintett vagyok, tehát szívből szólok.

Mi a legfontosabb üzenete a fiataloknak.

„Az igazság szabaddá tesz.” – mondja János evangéliumában. Ezt minden előadásomban elmondom a gyerekeknek, hogy van egy képzeletbeli erkölcsi színvonal, és az ember csak e felett létezhet. Ha bármilyen okból a színvonal alá csúszik, akkor már nem saját maga irányítja az életét, és abban a pillanatban már nem szabad. Egy megrögzött dohányos, egy alkoholista vagy kábítószeres mindent alárendel a szenvedélyének és nem számít neki, hogy később milyen árat fizet érte, csak az a lényeg, hogy pillanatnyilag érezze jól magát. Amikor egy generációtól elveszik az Isten, és olyanná válik, mint a mai ifjúság, akkor vissza kellene téríteni őket valahogy az egyetlen igaz és helyes útra a hitre, a Jöisténhez.

Kuruczky Ilona

Régebbi számaink telefonon megrendelhetők postai utánvétellel.
 Telefon: 221-1524 vagy mob: 06-70-244-0240 Interneten is fogadunk megrendeléseket:
www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@szentkereszt.hu



Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

OTP Bank: 11714006-20371612-00000000 számú számlára való befizetéssel lehet előfizetni a Szent Kereszt Magazinra, vagy csekken az alábbi rovatok kitöltésével.

Megrendelő (előfizető) neve:
Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsé ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
 aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Veritas Invest Zrt.
 1142 Budapest
 Erzsébet királyné útja 86.

F e l h í v á s

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, étel- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
 közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
 OTP Bank 11714006-20385251

Adószám: 18161980-1-42
 Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

HOTEL VERITAS



Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas izekkel!

1144 Budapest, Magyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekszürok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztafoglalás: 273-22-33 moh: 06-30-864-6564